

Антропософски вести

БРОЙ 32
ВЕЛИКДЕН 2011
ЦЕНА: ПО ЖЕПАНИЕ

ИЗДАВА СЕ ОТ АНТРОПОСОФСКОТО ОБЩЕСТВО В БЪЛГАРИЯ

Антропософията е път на познание и себеразвитие, който обхваща сферите на философията и науката, изкуството и социалния ред, предлага духовно-научни методи за развитие на истинско осъзнаване на Реалността, дава обективно обяснение за човешката и световна еволюция. Основателят г-р Рудолф Шайнер (1861 - 1925) предоставя на всяка индивидуалност в пълна свобода обективно да изследва и провери фактите, изнесени от него за видимия и невидимия свят.

СЪДЪРЖАНИЕ:

2	Щрихи към портрета на Рудолф Шайнер.
3	Юбилеят
4	„Философия на свободата“ и свободата на Духа.
7	Рудолф Шайнер и същността на езотериката.
9	Рожденият ден на Рудолф Шайнер е на 27 февруари 1861 г. Нови документи.
12	Антропософско издателство „Даскалов“ 20 години в служба на антропософията.
13	Книгопис
13	Информация от УС на АОб
14	История на валдорфската инициатива и на сдружение „Приятелите на валдорфската педагогика“ – България
14	Валдорфско училище в София.
15	Клуб на родителите в Стара Загора.
15	ПОКАНА за ОБЩО СЪБРАНИЕ на АОб
16	Ранното интелектуализиране на децата е вредно.
16	Коледното празненство в Стара Загора.
18	Рождественска група в Стара Загора.
18	ПОКАНА за ВЕЛИКДЕНСКО ПРАЗНЕНСТВО
19	художествена арт-терапия с Дочка
20	АНТРОПОСОФСКИ УЧЕБНИ ГРУПИ

150 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО НА РУДОЛФ ШАЙНЕР



ШРИХИ КЪМ ПОРТРЕТА НА РУДОЛФ ШАЙНЕР

СПОМЕНИ НА НЕГОВИ СЪВРЕМЕНИЦИ

Много хора са оставали изненадани при първата си среща с Рудолф Шайнер, защото са очаквали да видят по-едра и внушителна фигура. Той обаче е среден на ръст, слаб и строен, с особена походка.

МАРГАРИТА ВОПОШИНА:

„Това, което най-много ме впечатли беше силата на изправеност, която поддържаше цялото му тяло. Главата му не мърдаше докато той пресичаше залата с пружинираща походка“

АСЯ ТУРГЕНЕВА:

„Неговите леки, ритмични движения оставяха у мен впечатлението, че самата земя се свързваше с ритъма на неговите стъпки. Стойката му беше много изправена и все пак лека, ръцете му подвижни, а движенията на главата му, която беше едновременно изтеглена назад и все пак леко наклонена напред, бяха много бързи. Само един орел може да стои така, а и бързият му и пронизващ поглед също ми напомняха за орел. Очите му приличаха на широко отворените очи на орел, който гледа слънцето, но бяха пълни с безкрайна болка и топлина. Много хора са се опитвали да опишат д-р Шайнер, но нито думите ни, нито четките ни успяват да хвърлят мост над това, което го разделя от нас, дори що се отнася до външността.“

ВИПЕМ ЗЕПМАНС ВАН ЕМИХОВЕН:

„Когато видях Рудолф Шайнер застанал до катедрата имах странното усещане, че за пръв път виждам човешко същество! Не е лесно да се опише това впечатление. Срещал съм много известни знаменитости – професори и хора на изкуството... Но внезапно ми стана ясно, че от едно човешко същество се очаква да изглежда именно така! Започнах да се питам – какво означава това, ти си виждал толкова много хора? На първо място, цялата му стойка - той беше застанал като дърво, което растеше свободно между земята и небето. Не беше само тази изключително изправена стойка, а също и начина, по който държеше главата си, все едно че плуваше между небето и земята.“

АДЕПХАЙД ПЕТЕРСЪН:

„Никога не съм виждал някой да стои и върви както Рудолф Шайнер. Когато той се изправяше някъде, нищо не можеше да го от-

късне от това място. Макар и слаб, той изглеждаше непокатим и сякаш пунал корени на това място. От друга страна, стъпките му изразяваха същата деликатност и внимание както и движенията на ръцете му, сякаш да защитят земята под тях... Тръгнеш ли, подът сякаш се движеше като гъвкава пружина там, където вдигаше и поставяше крака си. Никога не съм го виждал да направи една погрешна или несигурна стъпка, дори на строителната площадка. Нагоре и надолу по хълмовете, на скелето или по подвижни стълби, той винаги се движеше със същата лека и сигурна походка.“

В много свои лекции Шайнер изтъква, че характерната походка на човек изразява както неговия темперамент, така и обстоятелствата на тази му инкарнация. Според него, ръцете и краката са най-малкото нещо, което се движи. „Когато човек върви или хваща нещо с ръка или просто движи пръсти, всъщност се движи цялата морална природа на човека, неговата съдба се движи с него, всичко, което той представява като духовно същество.“ (лекция от 11.11.1923, СС_230)

И други описват впечатлението си, че д-р Шайнер е вървял като „крилат младеж“, със „звъняща походка“ и е имал „младежки вид“. Те отбелязват особеното взаимоотношение в походката му между силите на тежестта и лекотата, „баланса между свободното носене на тялото и проникването на материята с воля“.

Движенията му са енергични, сигурни, и винаги динамични. На 31 годишна възраст Шайнер признава, че „енергията“ е качеството, което най-много цени у себе си като личност.

Разказва се един случай – посещение при Шайнер на една важна особа, изтъкнат, но малко скован и студен аристократ от Берн – г-н фон Мутах. Самият Шайнер отваря вратата и веднага измъква от джоба си един орех, хвърля го на пода и хуква след него с думите „Може би вие ще го стигнете пръв, г-н Мутах?“ Преди важният гост да дойде на себе си д-р Шайнер вече е прибрал ореха в джоба си и цялото настроение на срещата е станало непринудено и весело. По-късно г-н Мутах е споделил усещането си, че сякаш изведнъж се е събудил бодр.“

Д-р Шайнер е имал тънко и оригинално чувство за хумор. „Смехът му беше весел, никога злобен и почти детски. Само един мъдрец може да направи това. Беше истинско удоволствие човек да наблюдава как сериозното му лице се преобразява от този непринуден, открит и сърдечен смях. Винаги съм усещал нещо лечебно в неговия хумор.“ (Хелбър)

Както се изразява Ита Вегман, „независимо от дълбоко сериозната си същност, Рудолф

Шайнер беше весел, шеговит и дружелюбен и можеше да се смее от сърце.“

Неповторимото чувство за хумор на д-р Шайнер е израз и на неговия талант за трансформация и себеотдайна гъвкавост. На евристични и театрални репетиции, които наблюдава от първия ред, обикновено потропвайки леко с крак, той често изведнъж скача на сцената, за да покаже някое ново движение.

ПОТАР ГЕРТНЪР:

„Никой, който е присъствал няма да забрави как д-р Шайнер с разветви пешове скочи на сцената по време на репетицията на пиесата Ограда от колове от Християн Моргенщерн – защото според него ние, коловите не бяхме достатъчно дървени. Той ме измести и зае мястото ми в редицата. Направо се изплашихме като видяхме колко „дървен“ стана. Ако някой беше почукал на този кол, сигурно щеше да издаде звук на дърво.... За нас, младите, които учехме в Гьотеанума и бяхме в пряка връзка с д-р Шайнер често беше потресавачо изживяване да видим как изцяло се поставяше на мястото на някой човек или предмет, абсолютно безкористно заличавайки себе си.“

По време на репетициите на „Фауст“ за празника Възкресение през 1915 г., Шайнер отново се намесва в една трудна ситуация на сцената.

НАТАША ТУРГЕНЕВА РАЗКАЗВА:

„Една група лемури стояха безпомощно и нямаха представа какво да правят. Бързо и решително, както винаги в такива случаи д-р Шайнер скочи на сцената. Той прилекна на пода и хвана една тояга. Ръцете и краката му се клатеха свободно, очите му гледаха с мътен поглед от усилие и липса на разбиране, все едно че се мъчеше да схване какво става. Фактически не беше останала и следа от нещо човешко. Ние замръзнахме на местата си – къде изчезна д-р Шайнер? След малко той се изправи, погледна ни любящо и замислено и каза – Да, да, те изглеждат точно така.“

АНДРЕЙ БЕЛЫЙ ОПИС-

ВА ЕДНА ПЕКЦИЯ ТАКА:

„В хода на лекцията 10 Шайнеровци се появиха пред мен, всеки изникваше от предишния, никой не приличаше на другия, но всички бяха проникнати от един обединяващ елемент.... А когато заговореше за Христос, ние ставахме свидетели на една мистерия – преобразяването на мъдреча в пастир. Когато говореше за Христос, той беше пастир – разкриваше най-интимната си същност в лицето на пастир.“

Както Андрей Белый, така и Ита Вегман твърдят, че неповторимата артистична природа на Щайнер и способността му за лечебен хумор не могат да скрият неизмеримата сериозност, безкрайната болка и непресхващата му любов. Независимо от неговата лека походка, Белый вижда, че Рудолф Щайнер носи огромен, ценен и тежък товар през целия си живот – един дар, който неговите съвременници са почти неспособни да приемат, и според него от тук идва целия му трагизъм като отличителна черта.

АНДРЕЙ БЕЛЫЙ:

„Представете си ситуацията по следния начин: Някой идва от далечни земи и носи със себе си огромен, скъпоценен товар, който иска да дари. Оказва се обаче, че получателите не са

подготвили място, където той да остави скъпоценния товар; годините прекарани в сън са ги накарали да забравят мястото за този дар. Този недостатък на получателите обезсилва смисъла на дара и даряващият трябва да държи скъпоценния си товар. Макар че едва не рухва под тежестта му и жадува да го положи на мястото му, той трябва да продължава да го държи заради другите.

Цялата бурна дейност на Щайнер в Теософското и после в Антропософското общество е насочена да подготви подходящо място за скъпоценния товар, който носи... В съзнанието ми, скъпоценният товар, който носеше той често приема формата на Светия Граал.

През целия си живот д-р Щайнер носеше Граала пред себе си. Докато ходеше и дори в

съня си уморените му ръце държаха високо Граала. Това е причината за неговата сериозност и белега на непоносимо страдание, който той носеше като последствие от невъзможността да направи своя вътрешен дар и товар една реалност...”

БЕЗ ДА ЗНАЕ ЗА ОПИСАНИЕТО НА БЕЛЫЙ, АЛБЕРТ ШЕФЕН СЪШО СПОДЕЛЯ:

„Винаги съм имал впечатлението, че той носи някакъв огромен товар върху раменете си. Когато го виждах да върви към дърводелската работилница, често се улавях че мисля „Той носи кръст”.

Подбор и превод от английски език:

Диана Ботушарова

ЮБИЛЕЯТ

Очаквахме го почти цяла година. Празнуването на 150-годишнината от рождението на Рудолф Щайнер се обсъждаше и планираше в Стара Загора повече от всяко друго събитие, което сме организирали. Празничната вечер по този повод ни събра отново в Антропософския клуб. Посрещна ни Диана Демирева и след кратко приветствие ни съобщи последователността на празничната програма. Духовното наследство на Рудолф Щайнер – Медитацията на Основополагащия камък – беше първото, което чухме след нея. След това д-р Димчев ни въведе в своето изследване върху кармичните връзки между спасителя на Граала и пазача на Граала. Той се постара да внесе ведрост и празничност в настроението на събралите се „наследници на Коледното събрание, което всеки носи по свой начин”. С убеждението, че всички ние сме имали благословието да срещнем Рудолф Щайнер, лекторът ни напомни, че тази благословия има и своите сенчести страни в случаите, когато се опитваме да „приватизираме антропософията и да я ограничим в тесните рамки”. След това той насочи вниманието ни към една малко известна инкарнация на Рудолф Щайнер от 9 век в непосредствена близост до нашите земи. Географските очертания на разглеждащата тема ни посочиха близостта на родното му място до това, в което е бил роден спасителят на Граала, познат с името Шионатоландер. С едно съдържано възнение лекторът ни изясни кармичната връзка между него и пазителя на Граала – Парсифал. Роден през 9 век в близост до по-късно възникналия Кралиевац, Шионатоландер умира в горите около Дорнах. Убит по

грешка вместо Парсифал, той се превръща в спасител на бъдещия пазител на Граала. Смесовото ядро в лекцията на д-р Димчев беше „троицата на Граала”: Парсифал като пазител на Граала; Шионатоландер като спасител на Граала и Рудолф Щайнер като оповестител на Граала. Вниманието на слушателите беше специално насочено към Медитацията на основополагащия камък като една метаморфоза на Граала. След като я бяхме чули на български, сега Диана отново я произнесе, но на немски с предложението да я евртимизираме по посочен от нея начин. През следващите минути всички участници в празничната вечер изпълняваха евртимично първата строфа от медитацията на немски, следвайки указанията на евртимистката. Идеята да отбележим догодина 150-годишнината от раждането на евртимията беше едно естествено допълнение, което Диана направи след евртимичното изпълнение.

Последната част от програмата включваше разговор в кръг. Георги Акабакиев ни въведе в темата със следните думи: „*С този разговор в кръг можем да се вгледаме в себе си и да видим как се е променил животът ни от срещата с Рудолф Щайнер. Как срещаме Рудолф Щайнер е нещо много лично и същевременно много важно за изследване. Преходът от срещата с антропософията и срещата с личността му не винаги става лесно. Малко са хората, които оставят такава сериозна следа в цивилизационните епохи на човечеството.*”

В отговор на тези въвеждащи думи Диана Демирева сподели, че самото словосъчетание



на името му мощно е прозвучало в душата ѝ и е предизвикало благоговение. „Лесно е да говорим днес – продължи тя – как се е променил животът ни след тази среща, но много по-трудно е да си представим какво би станало с нас, ако не бяхме го срещнали.” Във връзка с това Иглика добави, че за нея срещата с Антропософията е била животоспасяваща. По-късно ня-

кои приятели прочетоха стихове посветени на Рудолф Щайнер от руски поети. Други разказаха свои сънища с Рудолф Щайнер. Последваха много други спомени и размисли.

Четох спомените на най-близките му приятели и разбрах, че той е едновременно обикновен и необикновен човек – сподели Йордан. – Срещнах първо Антропософията и по-късно видях снимката му. Нейното въздействие върху мен още повече увеличи благоговението в душата ми.

Друг събеседник ни довери, че медитативните му упражнения и усилия за него са една „индивидуално-съкровена сила, която го пронизва с топлина и живот”...

...Вечерта напредваше, а откровенията ставаха все по-проникновени и задълбочени. Осмислени дълбоко, сърцата ни ще ги пренесат през следващата година до една също толкова съкровена, но не-юбилейна годишнина в края на февруари. Тогава ще продължим да споделяме недоизказаното. А по-младите от нас, които ще доживеят до 200-годишния юбилей ще имат много да разказват тогава...

Веселина Велкова

„ФИЛОСОФИЯ НА СВОБОДАТА“ И СВОБОДАТА НА ДУХА

Лекция на д-р Трайчо Франгов по повод 150 годишнината от рождението на д-р Рудолф Щайнер. София, 27.02.2011 г.

ПРЕЗ 1922 Г РУДОЛФ ШАЙНЕР БИЛ ЗАПИТАН КАКВО ШЕ ОСТАНЕ ОТ АНТРОПОСОФИЯТА СПЕД ХИЛЯДА ГОДИНИ. „НИШО, ОСВЕН „ФИЛОСОФИЯ НА СВОБОДАТА“, ЗАШОТО ТЯ СЪДЪРЖА ЦЯПАТА АНТРОПОСОФИЯ“, ОТГОВОРИП ТОЙ.

Философия на свободата преминава в живота на д-р Рудолф Щайнер като основен лайтмотив. Даже и в кармичните лекции, които започнаха през 1924 г. Щайнер говори за свободата и за кармата, и по-специално къде можем да намерим свободата, как сме оковани в кармичната необходимост.

Естествено, този въпрос винаги е вълнувал хората и днес, и преди повече от 120 г., когато Щайнер замисля това свое произведение. И наистина, ние, които сме в антропософията от толкова време можем да заявим, че без антропософията и без „Философия на свободата“ трудно можем да разграничим и да поставим на нейното място свободата. Призивът на Френската революция „Свобода, равенство, братство“ остана неразбран и Рудолф Щайнер в своите произведения и лекции трябваше да обоснове мястото на всеки един от тези принципи-идеали в коя област на живота има своето право на съществуване.

През февруари 1923 г., когато Рудолф Щайнер решава отново да поеме инициативата за създаване на Единно антропософско общество, 10 г. след като вече е създадено през февруари 1913 г., основната причина, която той изтъква, затова че Обществото през този период не е извървяло пътя, който се е очаквало, **е това, че антропософите не могат и не знаят как да четат „Философия на свободата“**.

Виждаме какъв основен въпрос стои пред нас и днес с „Философия на свободата“ толкова години след като тя вече е излязла.

И в тази лекция за кармата (17.02.1924 г.) Рудолф Щайнер заявява: „Човекът се движи свободно само в Царството на минералния свят. Там е областта на неговата свобода. Безсмислица е да се пита за свобода на волята. Тя стои дълбоко долу, в несъзнателната част на нашето съществуване. Може да се пита само за свобода на мислите. Свободните мисли трябва да импулсират след това волята. Със своите мисли човек живее в минералния свят, а с всичко друго, с

което той живее в растителния, животинския и чисто човешкия свят, той е подчинен на съдбата. И там човек не е свободен.“

Така, скъпи приятели, ще се върнем 150 години назад, така както Рудолф Щайнер в своите лекции говори да правим това упражнение за духовно спомняне, затова да се върнем 50 г. назад, 100 г. назад, 150 г., това са негови думи, които като че ли са казани сега.

С какво можем да свържем 1861 г.? Едно познание изисква изживяване, езотериката е едно изживяване. Едно познание трябва да бъде конкретно, а не абстрактно, така че нека се върнем в онова време в южната част на Австро-Унгария, където се случва това събитие. В онова време Австро-Унгария е управлявана от Франц Йозеф – личност, която остава начело на империята почти 70 г. В същата тази година (1861) император Александър Втори отменя крепостничеството – също един импулс на свободата.

България през 1860 г. е обявила своята Независима православна църква, и води борба за свобода с Гръцката патриаршия. А българските революционери започват подготовка за формирането през 1862 г. на Първата българска легия, начело с Георги С. Раковски, който тогава е на 40 години; бъдещият Апостол на Свободата – дякон Игнатий е 24-годишен.

Усещаме един дух на свобода, който нахлува в различни страни в Европа.

27 февруари 1861 г. – приемаме, че това е рождената дата на Рудолф Щайнер, тогава е бил кръстен и многократно е отбелязвал, че е и роден на тази дата. 50 години след неговата смърт бе намерено негово тефтерче, в което е написал собственоръчно, че неговата рождена дата е 25.02. и два дни по-късно на 27.02. е бил кръстен.

Ние не можем да навлезем в мистериата на това раждане напълно и нека то си остане една мистерия.

Всеки от нас със своето лично изживяване на Рудолф Щайнер ще търси знаците, интуициите как е протекло това раждане, защото и до края на своя живот Щайнер не е бил абсолютно сигурен в датата на своето раждане.

Но тъй като многократно е записвал във всички свои документи датата 27.02. и така

по-голямата част от обществеността знае, че истинската дата е 27 февруари.

Още повече, предполагам Рудолф Щайнер е знаел, че на същата дата 77 години по-рано (1784) преминава Прага граф Сен Жермен – една от инкарнациите на Кристиан Розейнкройц, който 377 години по-рано (1484) пак по това време е отпътувал.

Така, че на тази дата имаме раждане и смърт, продължаваща битка между живота и смъртта, имаме една приемственост между двама християнски езотерични учители. Отбелязваме тази закономерност – Духът на този ден всяка година ни пробужда. И както е казано в Медитацията на Основополагания камък: „Защото властващата воля Христова в околния свят, в



мировите ритми благославя душите“.

И така след 18 години и 7 месеца, в своя първи лунен възел, през октомври 1879 г, Рудолф Щайнер постъпва във Виенската Политехника. В следващите няколко месеца се случват няколко много важни събития в неговия живот. Наред с неговото следване – студент е по естествени науки, физика, химия, математика, но посещава и лекциите по философия, по филология, месец и половина по-късно (ноември) настъпва Епохата на Михаил.

В същото време Щайнер среща една личност, с която заедно пътуват във влака, един билкар Феликс, наглед обикновен човек, който предлага своите билки в аптеките във Виена, и този човек, с който той може да разговаря за всички свои духовни, душевни изживявания се оказва пратеник на Учителя, за който той не иска да говори и казва: „Трябва да мълча“. За тези срещи, той трябва да мълчи. Предполага се, че в този Учител е бил същата тази индивидуалност, която е преминавала Прага в същия този ден.

Виждаме как в рамките на няколко месеца в живота на Рудолф Щайнер настъпват твърде важни събития. По това време, във Виена той попада в изключителна среда – духовно извисени, интелектуални умове и личности. Наред с това посещава лекциите на Карл Юлиус Шрьоер, с когото стават много близки. В своите лекции за кармата Щайнер проследява преражданятия на тази индивидуалност – това е Платон. Тук са други философи като силно повлияния от Аристотел Франц Brentano. Тук е Роберт Ци-

мерман, който през 1882 г. издава във Виена своя труд „Въведение в антропософията“, който оказва известно въздействие върху Рудолф Щайнер. Разбира се, по-късно Щайнер изпълва това понятие със съвсем друго съдържание.

Във Виена по онова време има кръгове, в които работи духът на Шартр, духът на платоничните. Единият е на Мари Еугения де ле Грацие, а другият – воден от Мари Ланг.

Тук, във Виена, той среща много приятели поети, с които той има кармична връзка.

Много от тези хора са всъщност индивидуалности, които са живели с него в Древна Гърция. Можем да си представим как много от тези индивидуалности са били с него в Михаилловата епоха 4-5 век преди Христа, и сега са тук пак заедно във Виена. Тук е една друга личност – Фехер фон Щайнванд, за когото в своята автобиография Щайнер пише, че виждайки го е могъл отново да говори за повтарящи се земни съществувания. Виждайки Фехер, той е видял как тази индивидуалност е живяла в първи век и е свързана с апостол Павел в Атина, но повече не съобщава кой е. По-късно в други изследвания се говори, че това е Дионисий Ареопагита. Виждаме в какво силово поле учи и работи Рудолф Щайнер, защото още от 14-годишен той работи като възпитател и лечебен педагог на трудни деца.

Седем години след началото на Епохата на Михаил у Рудолф Щайнер възниква идеята да напише книгата „Философия на свободата“. И му трябват още 7 години, за да я завърши.

Силният импулс да напише тази книга идва от това, че своите изживявания и връзки с Духовния свят той не е можел да коментира с никого.

И наистина написвайки тази книга Щайнер намира подходящите думи, за да може всичко това, което вижда в Духовния свят да свали като познание тук на Земята. И това, което е интересно, че никой освен него, не знае и не може да предположи, че в тази изключително философска книга, написана така, че никой философ да не може да намери в нея слабост или неточност, и да не може да бъде критикувана, става въпрос за Духовни същества и процеси в Духовния свят. Така Щайнер уравновесява в себе си тази своя душевна драма, че не може да говори за това, написвайки я и очаквайки, някои от хората да могат да видят в идеите, понятията, интуициите, в идеен свят, морална фантазия, морална техника, да видят духовните същества. Това е бил основният вътрешен душевен стремеж на Рудолф Щайнер. През това време той пише книга за Гьоте, за неговия светоглед, първата част. Две години по-късно,

написва втората част. Неговото време във Виена приключва през 1890 г., и Рудолф Щайнер трябва да отпътува за Ваймар, където да поеме архива на Гьоте и Шилер.

И малко преди това той получава още едно духовно откровение. Един от неговите приятели, един от най-знаещите хора – декана на Католическия факултет проф. Вилхелм Нойман в един техен разговор съобщава името Тома Аквински. До този момент Рудолф Щайнер не е мислил и не е знаел, че е бил свързан с тази личност. Но този факт пораждава Рудолф Щайнер твърде силно. В своята автобиография Щайнер говори подробно за промяната, която настъпва в края на 3-тото десетилетие – първата част от живота му. В него стремежът му е да напише „Философия на свободата“, а по същото време защитава дисертация в Рошок при проф. фон Щайн, тъй като във Виена не е било възможно. И това е един паметен момент в живота му.

И така „Философия на свободата“, която Рудолф Щайнер пише между 30 и 33-тата си година се превръща в негово откровение, което ние все още трудно разбираме. Тази книга остава едно окултно произведение, всеки, който проявява любопитство може да я отвори, но трудно ще следва разсъжденията му. И нека се запитаме пак - Защо всъщност не можем да навлезем в тази книга, защо не можем да я четем правилно? Да се запитаме как тръгваме да я четем, защото тя не е обикновена книга. Когато човек иска да изкачи един връх, той ще се подготви, ще вземе необходимата екипировка и оборудване, ще спре пред него, с благоговение ще съзерцава величествената панорама, ще планира маршрута си. А ние искаме да я отворим и веднага да я прочетем.

През тези години всеки от нас е търсил своя подход към нея, но много малко хора отваряйки съдържанието ѝ, са оставали по-дълго върху това съдържание.

Човек не трябва да бърза, особено в духовното. „Философия на свободата“ е книга за един цял живот.

Така, че първият ден човек трябва да има търпението да остане само върху съдържанието ѝ и да не бърза да отваря по-нататък. Тази книга изисква онова настроение на трепет и благоговение, с което вярващия влиза в Храма.

Книгата е съставена от 2 части, всяка по 7 глави, подобно на броя на колоните на бъдещия Гьотеанум. Първата част е наука за свободата, втората – реалността на свободата. Осъзнаваме ли колко са различни? Първата би трябвало да е теоретична, а втората – практическо ръководство. В съдържанието на първата намираме изразите човек, свят, мислене, възприятие, представа, познание, но те трябва да станат наши собствени понятия. Какви въпроси пораждат в нас, как са свързани помежду си? Докъде можем да отидем с нашето мислене? Колкото повече въпроси си зададем, толкова повече с вълнение ще търсим отговорите, когато започнем четенето. Иначе несвободно ще следваме само това, което е вълнувало душата на Рудолф Щайнер.

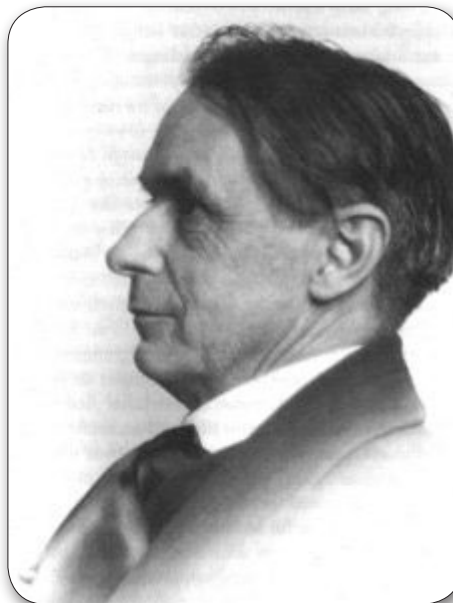
Той си поставя две цели: първата, да покаже, че в действителност сетивният свят е едно духовно Същество, а човекът като душевно същество живее в един духовен свят и втората, че навлизайки в духовния свят, човек извървява пътя към самия себе си.

Навлизайки в епохата на Съзнателната душа, човекът все повече се пита свободна ли е неговата воля. Стремешът му към познание нараства като израз на неудовлетворението му от света. Човек осъзнава себе си в своята отделност и търси начини чрез религията, науката и изкуството да съедини и помири себе си със света. Но само изучаването на човешкото същество може да ни доведе до разрешаването на загадката.

За познанието ни са необходими два душевни фактора - наблюдение и мислене.

Чрез наблюдението ние възприемаме света и неговите отделни части, обекти, явления идват до нас като възприятия. чрез нашето размишление върху тях ние си съставяме съответстващите им понятия. Съвсем друго нещо е наблюдението на самото мислене, което може да започне, след като е завършило ми-

сленето. За да можем да разберем каквото и да е, първо трябва да разберем мисленето. Чрез мисленето възникват понятия и идеи. Идеите са по-съдържателни и наситени понятия. Понятията не могат да бъдат получени от наблюдението. Мисленето и наблюдението се срещат



в мислещото същество – човека, а неговото съзнание е посредника между тях. Човешкото съзнание, понеже е мислещо, се превръща в себесъзнание. Двойствената природа на човека се дължи на мисленето – с него можем както да се свързваме със света, така и да му се противопоставяме, също и на чувстването. От възприятията ни за света, ние не можем да изградим нашите представи. А човекът е едно ограничено същество. Битието му принадлежи във времето и пространството. (Тук се намесва Духът на Аристотел – 4 от 10-те категории.)

Возприятието е само едната страна на действителността, другата е понятието, а познанието уравнисява двете страни – външната и вътрешната. Возприятието и понятието взети заедно съставляват цялото.

Къде е мястото на човешкия Аз, на човешката индивидуалност в тези процеси? Когато в полето на наблюдението се появи възприятие, Азът задейства мисленето, което намира съответстващото на възприятието понятие, интуиция. И когато възприятието си отиде, остава представата. Тя е едно индивидуализирано понятие, връзката между възприятие и понятие. Съвкупността от човешките представи съставлява жизнения опит. Цялата действителност ни се дава чрез възприятия и понятията, а представата е индивидуализираната, субективна репрезентация на тази действителност. Поради нашата човешка организация цялата действителност ни се явява като двойственост, а познанието я преодолява. Привършвайки тази първа част, **имаме усещането, че това е един Път, пътят на човешката душа към познанието, към чистото мислене, към слязлата на Земята космическа Интелигентност.**

Във втората част пътят ще ни отведе към изживяването на истинската нравствена свобода. 9-та глава – идеята за свободата е концентрирала в себе си цялата същност и духовно значение на произведението.

Познанието е насочено към света и човека. Наблюдението сега се отправя към мисленето. Това е решителният момент. Може ли мисленето, като една обособена дейност, да бъде съзвучавано? Наблюдаващият мисленето изживява една духовна реалност, опираща се сама на себе си. При съзвучаване на мисленето става сливане на възприятие и понятие, които досега се явяваха поотделно. Съзнателното изживяване на появяващото се духовно съдържание се нарича интуиция. Тук Азът е действаш. Каква е връзката между мислене, осъзнат Аз и воля?

За осъществяване на волеви акт са необходими мотиви. Мотивите са понятия и представи, съставляващи моментната основа на волята, а движещите сили са фактор на волята,

свързан с организма и съставлява трайната определяща основа на волята. Индивидуалният жизнен опит на човека, с цялото му представно и емоционално съдържание се нарича характерологично начало. Една моментна представа става мотив и може да се превърне в цел на волеви акт. Характерологичното начало мотивира личността към изпълнение на тази цел.

Висша степен на индивидуалния живот е понятието мислене, небазиращо се на възприятие, а на чисти интуиции от идейната сфера. Тогава движеща сила на волята става чистото мислене. Когато понятиятната интуиция стане мотив, тогава мотив и движеща сила съвпадат, което означава че на действията не влияе характерологично начало, нито външна норма, а действията се определят от идейното съдържание на индивида. Хората се различават по индивидуалното си идейно съдържание и способността да получават нравствени интуиции.

Особена форма на нравствени интуиции е гласът на съвестта.

Възможността индивидуални нравствени интуиции да стават морални движещи сили, а също и висши мотиви на нашите действия се означава като етичен индивидуализъм. Индивидуалното в човека е неговият свят на идеите и когато едно действие произлиза оттам, то е свободно. Човекът е свободен дотолкова, доколкото във всеки миг от живота си е способен да следва самия себе си.

Свободното действие е нравствено действие. Свободата е човешката форма да бъдеш нравствен, нравствеността е специфично човешко качество. При нравствено свободни хора, нравственото недоразумение и сблъсъкът са изключени.

Основната максима на свободните хора е да се живее в любов към действието, с разбиране и респект на чуждата воля, като не се пречи на другите да живеят.

Свободният човек живее с вярата, че другият свободен принадлежи към същият духовен свят и че техните намерения се сходят. Той не изисква от другия хармония, но я очаква. Свободният Дух става най-чист израз на човешката природа. Както познанието преодолява двойствеността на света, така свободният Дух осъществява нравствеността. Свободният Дух действа, следвайки свои импулси и интуиции, намиращи се в неговия идеен свят. Той взима едно първично решение, като не следва примери и повели. Неговите действия стават част от възприемаемата действителност. Източник на действие при свободния Дух е нравственото въображение или моралната фантазия. Това е способността да се образуват представи от моралните интуиции на собствения идеен

свят. Реализацията им в света на възприятията изисква една способност – морална техника, която води до преобразяване, преоформяне на сетивната действителност, без да се нарушават природните закони или други норми.

Втората част на Философия на свободата ни показва пътя към свободата на Духа. Това е пътят на човека към неговия Дух-Себе, висшият Аз и търсенето на други свободни духове, с които да изгражда общности, сътворявайки идеалите на бъдещата 6-та епоха, епохата на Дух-Себе. По този път ни води Михаил и с тази книга ни дава средството за преодоляване на противоположните сили.

В това произведение, в което действа Духът на Аристотел, на Тома Аквински, Щайнер разкрива загатката на своето духовно същество.

Изживявайки посланията на Рудолф Щайнер в неговото Откровение, откриваме Словото на Сина – Познайте Истината и тя ще ви направи свободни (Йоан, 8,32).

Рудолф Щайнер стана помощник на Христос, осъществявайки тези слова в живота.

Познанието чрез наблюдение и мислене ни откри Истината за действителността и тя ни даде Свободата на Духа. Свободата чрез нравствени интуиции и действия от Любов се превръща в Добри Дела, които преобразяват видимия свят и сътворяват един нов Свят – новия Йерусалим.

Човечеството, извървявайки този, път ще стане 10-та духовна Йерархия на Свободата и Любовта.

През 1922 г. Рудолф Щайнер бил запитан какво ще остане от Антропософията след хиляда години:

– Нищо, освен „Философия на свободата“, защото тя съдържа цялата антропософия.

„Философия на Свободата“ ще ни свързва и одухотворява и в следващите ни инкарнации.

*Аудиозапис и дешифровка:
Светлана Желева*

ПРЕД ПОРТРЕТА НА РУДОЛФ ШАЙНЕР

Пред теб в благоговение душата ми мълчи...
Отмерва пулса на оставащото време,
когато прошка в твоите очи
ще е наградата за мене.

Вихра Бояджиева-Калатишева

МОТОТО НА РУДОЛФ ШАЙНЕР

Аз искам да запала всеки човек
 С космическия дух,
 За да стане пламък той
 И горящ, истинската своя същност
 да разгърне.

Другите, те искат
 Да вземат от космоса вода,
 С която пламъка да угасят
 И да парализират всички същества
 Отвътре.

О радост, когато човешкият пламък
 Гори, дори когато е в покой.
 О горчива болка, когато човешкото
 Е оковано, ако поиска да се раздвижи.

*Превод от английски:
 Диана Ботушарова*

ДВЕ СТРОФИ ОТ ХРИСТИЯН МОРГЕНШЕРН ЗА РУДОЛФ ШАЙНЕР

Така, както в мрачен ден човек
 Забравя слънцето,
 Но то грее и свети неспирно –
 Така в някой мрачен ден
 може да забрави и теб,
 За да преживее отново и отново
 Разтърсен, дори ослепен,
 Как неизтощимо и непрестанно
 Твоят слънчев дух
 Ни свети на нас, тъмните странници.

Той заговори. И както говореше,
 в него се появи Зодиака,
 Херувими и Серафими,
 Слънчевата звезда, пътя на планетите
 От едно място на друго.
 Всичко това възникна при неговите думи
 И за миг видяхме като миров сън
 Как цялото небе се поклони молитвено
 При неговото слово.

*Превод от английски:
 Диана Ботушарова*

РУДОЛФ ШАЙНЕР И СЪЩНОСТТА НА ЕЗОТЕРИКАТА

ПЕКЦИЯ ПРОЧЕТЕНА ОТ КАРП УНГЕР НА ТЪРЖЕСТВЕНТО ОТКРИВАНЕ НА ВТОРИЯ ГЪОТЕАНЧУМ ПРЕЗ 1928 Г.

Днес бих искал да определя мястото на езотериката в нашата съвременност. Да се опише същността на езотериката накратко е невъзможно. Рудолф Шайнер често говореше, че във всяка епоха е съществувала езотерика, въпреки че в различните времена тази дума винаги се е разбирала различно. Но все пак във всички времена езотериката е предполагала една душевна хармония, която лежи отвъд пределите на обикновения живот и познавателните способности на нейното време – такава душевна хармония, която трябва да се постигне със собствени усилия. Тук можем да посочим прехода от третата културна епоха към четвъртата, а от нея към петата. В наше време отново се разкрива импулсът на Третата епоха, така че имаме сериозно основание да се занимаем с него. Ние знаем от „Тайната наука“ на Рудолф Шайнер, че в предишни времена космическите процеси на еволюцията довеждат до определени пътища на посвещение. От тази гледна точка атлантическите мистерии са повторение на Сатурновото развитие в Полярната епоха; персийското посвещение отразява повторението на Слънчевото развитие в Хиперборейската епоха. След това идва Третата следатлантска епоха – Египетско-Халдейската, която обхваща и историята на еврейския народ. В това време душите на хората бяха проникнати от същността на древната Луна – като реликт на Лемурийския период. В древна Лемурия човекът все още пребиваваше в магическа връзка със земните стихии – той можеше до голяма степен да управлява природните сили и да им въздейства. Ние наблюдаваме в изменена форма тази магическа сила на древността в мистериите центрове на третата културна епоха. Господстващата в тях езотерика би следвало да считаме за изключително магическа. Достигналите до нас културни паметници от онова време са могли да бъдат създадени само под въздействието на магическата езотерика. Достъп до нея са имали само избраните с цената на нечувано сурови и тежки изпитания. Понякога на избранниците се случвало да преминават през дългогодишно душевно и духовно обучение още от детските години чак до преживяването на мистичната смърт, която обхваща всички биологически сили на организма. Ето защо се искало

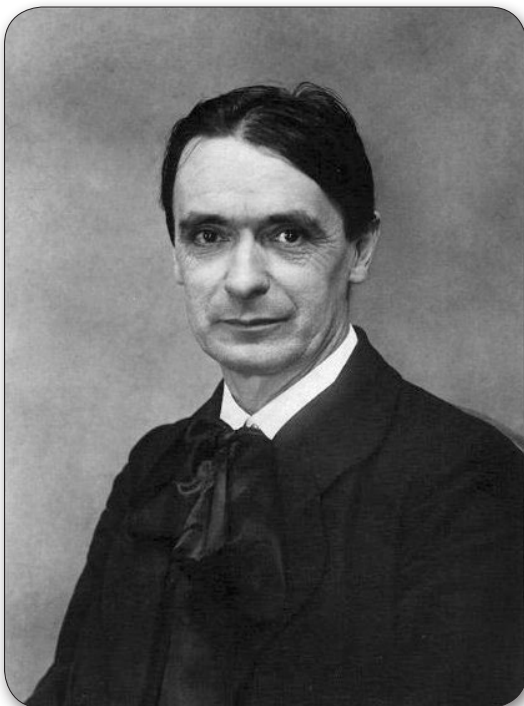
безпрекословно подчинение на учителя, който освобождавал от влиянието на физическото тяло духовните сили на висшите тела на ученика, и отново съединявал всичките му тела. Само с магическото съдействие на йерофанта е било възможно да се постигне посвещението. И народите получавали подтик и ръководство на културното си развитие благодарение на магическите сили и мощното сугестивно въздействие, произтичащо от мистериите центрове. Самите мистериите центрове били защитени от проникването на външни хора с помощта на магически средства. Неканените и нежеланите подлежали на унищожение. В Стария Завет могат да се намерят указания за такава защита на свещените мистериите центрове. В Светая светих не се позволявало да стъпва на никого освен на свещеника. Всеки непосветен, който се приближавал към нея, следвало да бъде убит. Разбира се, на мен ми е добре известно, че всичко това е изтълкувано в материалистичен смисъл до най-малката подробност, но това само уличава такива тълкуватели в невежество, защото те нищо не разбират от същността на предмета.

След това настъпва Гръцката епоха, проникната най-вече от спомените за мистериите на Атлантида. В тази епоха е съществувала „тайна езотерика“. Тя не е прониквала вече чак до физически-телесното, но все още е могла да действа в душевните преживявания на будното съзнание. Тя е събуждала ентузиазма, въздушевляването, „изпълнеността с божественото“ и чрез силата на изкуството е водела към проява на божественото в човешкия живот.

Магическата защита на мистериите е изисквала загуба на сили, която била компенсирана чрез въвеждането на такава забрана за разгласяване на тайните, която е свързана с клетви и заплахи. Издаването на мистериите тайни било преследвано и наказвано със смърт. Следи от „тайната езотерика“ могат да се открият и в различните съвременни тайни общества. В тях са се запазили остатъци от древните традиции с техните форми и ритуали, които в тези общества се стремят да се държат в най-строг секрет. И в тях предателството е наказуемо. Но в наше време ние се сблъскваме със свършено различни мотиви. Ние постепенно излизаме извън пределите на епохата на магическата практика и тайната езотерика, защото днес трябва мистериите открито да застанат пред обществеността. Мистерията на Голгота стана тази повратна точка, в която Христос отхвърли напълно съзнателно ограниченията на древните традиции и чрез Своята смърт и възкресение „изпълни мистериите мъдрост на всички времена пред целия народ“. Това не е останало

скрито за знаещите хора на онова време и затова Той бил обявен за предател на мистериите. В Новия Завет е казано: „Той направи много чудеса пред народа и те търсеха нещо против него“.

В своята книга „Христианството като мистичен факт“ и в много други свои лекции Рудолф Щайнер посочва именно тази разлика между делата на Христос и всички предшествиящи го видове посвещения. Мистерията на Голгота е обърната към целия свят, тя е космическо събитие. То означава освобождение на същността на мистериите от ограниченията. Следва да признаем, че от Мистерията на Голгота до днес езотериката е освободена и това е най-важното. За Рудолф Щайнер това е била крайъгълна точка и през втория период от своята дейност в



антропософското общество той ни въвеждаше в дълбочината на Мистерията на Голгота, ръководейки се от Евангелието. Съобщавайки ни резултатите от своето духовно-научно изследване върху космическото дело на Христос Исус, той същевременно ни разкриваше новото разбиране за съдържанието на Библията. И душиите се изпълваха от истински трепет при подобно проникване в религиозния паметник. Всяка дума от библията отново разкриваше своето свещено всемирно значение и нейната езотерична сила се преживяваше във връзка с това. Рудолф Щайнер имаше намерение да съобщи на хората, обединени в Антропософското общество, езотеричното учение съобразено с нашата пета културна епоха. Той искаше да им посочи пътя към християнското езотерично развитие, което употребява преобразуваните методи на изследване, съответстващи на епохата на Съзнателната душа, опирайки се на древните окултни традиции. Аз бих искал да изразя това с онези думи, които употребяваше самият Рудолф Щайнер. Веднъж той каза: „Недостатъчно се разбира, че във всяка моя лекция се съдържа цялата пълнота на езотериката, в това число и в откритите ми лекции. Необходимо е само правилно да се възприема лекцията.“ Това беше казано в годините на войната, когато стана невъзможно да се занимаваме с езотерика по обикновения начин, а членовете на общество-

то започнаха да молят отново да се занимават с нея. С тези думи Рудолф Щайнер искаше да охарактеризира това, което в наше време би следвало да се разбира под „езотерично“. Друг път той каза: „Аз бих искал да обърна вниманието ви към една езотерична книга, която не се счита за такава, защото е пред очите на всички – към „Наукоучение“ от Фихте.“ В този смисъл Рудолф Щайнер разглеждаше като езотеричен материал даже логаритмичната таблица. С други думи за разбирането на езотеричното се изисква научна подготовка и добра воля, за да се премине през необходимата подготовка. От наша страна се изисква да се отнесем сериозно към тези думи.

По какъв начин Рудолф Щайнер развиваше езотеричното в нашето общество? Този, който проследи еволюцията на Рудолф Щайнер от началото на 20 век, ще види следното: Рудолф Щайнер често търсеше почва за определени съобщения, а това можеше да бъде осъществено в много тесен кръг, състоящ се понякога от двама или трима души, а случваше се и от един човек, когато той можеше буквално опипом да съобщи резултатите от своето духовно изследване. Той като че ли се опитваше експериментално да установи доколко съзнанието на съвременния човек е способно да понесе такъв род информация. Това можеше да бъде някое ново откритие, което той съобщаваше на съвсем малко хора. Случваше се да го помолят да даде допълнителни разяснения, а след известно време можеше да се види, че той освещаваше същата тема вече в по-разширен кръг – например в някоя езотерична група. А след това се правеше съобщение на събранието на всички членове на антропософското общество и след известно време същите факти вече открито се обсъждаха в публичните лекции. Вие виждате по какъв начин езотеричното, тоест духовното, което все още не беше достъпно за обикновеното преживяване, постепенно, крачка след крачка, трябваше да се приспособи към съзнанието на съвременния човек. Крачка след крачка трябваше да бъде подготвена почвата

за посев. Но от самото начало всичко това беше предназначено за всеки човек. Рудолф Щайнер проби стената, която обкръжаваше духовния живот на новото време чак до самия край на Кали-юга (1899). Но дори и в наше време все още съществуват посветени от различните направления – прогресивни и консервативни. Рудолф Щайнер искаше да даде на хората всичко онова, за което те бяха съзрели. Също както Христос Исус премина през Мистерията на Голгота заради всички хора, така и в наше време никой не трябва да бъде изключен. Същевременно трябва да имаме предвид, че духовният свят си има своите закони и не допуска онзи, който не иска да бъде подготвен. Като гаранция за това, че „входът за външни лица е забранен“ служи трудоемкостта на необходимата подготовка, както и консерватизмът на състоянието на човешкото съзнание. Мистериите носят своята собствена защита в самите себе си – затова днес не са необходими никакви особени средства: нито магии, нито секретност. Средствата за защита на Мистериите Рудолф Щайнер е включил в методиката на пътя към езотеричното. Този път е такъв, че в неговия подготвителен етап – изучаването на антропософията – са заложили сили, които пробуждат истинското самопознание на човека. Древният призив: „О, човеко, себе си познай!“ носещ се от дълбините на Мистериите, обхваща душата на онзи, който е проникнат сериозно от антропософското духовно познание. В хода на душевните упражнения този принцип трансформира обикновеното преживяване на Аза в истинско самопознание, а от него израства чувството на отговорност в неговото ново значение и това е отговорност пред Духа. С пробуждането на Духовното Себе душата придобива своята родина сред духовните същества, под чийто взор в нея се ражда нова морална душевна позиция. Както „древната мъдрост“ изискваше защита с помощта на магия или секретност, така и новото познание се основава на истинското самопознание на човека и родената от него духовна отговорност. Ето защо след Коледното събрание Рудолф Щайнер даде гласност на всички материали. Той искаше да извика на живот ново мистериинно движение, способно непосредствено да осмисли делата на Христос. В наше време единствената възможна езотерика е свободната езотерика. Така както магическата езотерика проникваше чак до телесните прояви и както тайната езотерика пробуждаше в душата новата енергия на преживяванията чрез силата на изкуството, така свободната езотерика е обърната към човешкия Дух.

**РОЖДЕНИЯТ ДЕН НА
РУДОЛФ ШАЙНЕР Е НА
27 ФЕВРУАРИ 1861 Г.
НОВИ ДОКУМЕНТИ**

Във връзка с изследванията върху пожара на първия Гютеанум („Гютеанум“ № 42/2005 г., 3/2007 г.) Гюнтер Ашоф прави преглед на много архивни документи. При това той успява да установи, че въпросът за раждането на Рудолф Шайнер е станал неясен поради различни публикации. Затова по поръчение на Дорнахската работна общност за архивите и историята той събира всичко възможно по отношение на датата и мястото на раждане на Шайнер. От допълнителните изследвания става ясно, че рожденият ден на Шайнер е 27 февруари, а не 25 февруари 1861 г.

Противно на досегашните публикации бащата на Рудолф Шайнер Йохан Баптист Шайнер не е роден в Герас (също и в „Моят жизнен път“, СС-28, стр. 8), а в намиращото се недалеч малко селище Трабенрайт на 23 юни 1829 г.(1) Там бащата е участъков ловец и лесничей. След като родителите му се преместват в Герас и Йоханес Баптист Шайнер посещава известно време гимназията, около 1850 г. той постъпва на служба при граф Хойос като ловец. По-късно той работи и живее в Хорн. Там Йоханес Баптист Шайнер се запознава с шивачката Франциска Бли, родена на 8 май 1834 г. През 1858 г. те решават да се оженият. За тази цел бащата трябвало да помоли работодателя си, графа, за разрешение.(2) Той обаче не се съгласява, защото искал само неженени ловци. След това бащата решава да започне работа при новосъздадената Южна железница „Зюдбан“, първата железопътна линия от Виена до Триест. За тази цел той бива обучен за телеграфист. През май 1859 г. той започва работа към Зюдбан в Престранек, в близост до „Св. Петър“ (днешна Пивка) на около 30 километра източно от Триест. Престранек е малко незначително селище със замък, където тогава се е намирала голямата коневъдна ферма за липицаните за Виенската дворцова школа за езда.

Женитбата на родителите

На 14 януари 1860 г. Йоханес Баптист Шайнер получава разрешението за сключване на брак от окръжната служба на Герас. На 20 март в канцеларията на католическия енорийски свещеник на Хорн Йоханес Баптист Шайнер и неговата годеница полагат така наречения изпит за младоженци. При това биват проверени всичките им документи, а също така и техни-

те религиозни познания. След това годеникът отново отива на работа в Престранек, където междувременно той вече и живее. Очевидно е било така, че сватбата е трябвало да се извърши по местожителството на младоженеца. И в книгата на венчавките на Хорн е записано на 8 май 1860 г., че сватбата се е състояла в съответната за Престранек енория Славина. Досега не беше възможно да се провери в Престранек точно кога се е състояло бракосъчетанието. За сватбата Франциска Бли е трябвало да върви пеша до Виена, за да вземе от там южната железница за Престранек. Там двамата живеят може би до края на 1860 г. и настъпването на 1861 г., когато Йоханес Баптист Шайнер бива преместен до Кралевац, където живеят в дом №24. Дежурството на бащата на гарата продължава винаги по три поредни дни и нощи.

Раждане на гара Кралевац

Сега вече приближава идването на първото дете. Раждането се проточва от 26 до 27 февруари 1861 г. Трябва да се предположи, че бащата Йохан Баптист тогава е подканил съпругата си Франциска да дойде при него на гарата, за да не е сама в къщи при раждането. На гара Кралевац имало малка спалня и работна стая за дежурния чиновник при железниците, както и чакалня.(3) Така на 27 февруари, около 23:15 часа, на гара Кралевац се ражда Рудолф Шайнер. Този час Рудолф Шайнер посочва по-късно – или по време на мюнхенския конгрес през 1907 г. или по време на будапещенския конгрес през 1909 г., на английския астролог Алан Лио (Alan Leo) в отговор на въпроса му. Алан Лио изнася на двата конгреса доклад за астрологията. Така става известен часът на раждане на Рудолф Шайнер.(4)

При раждането до майката и бащата присъстват също и началникът на гарата Лаурентиус Дийм и съпругата му Йозефа Якл, кръстниците, както и една акушерка. Акушерката завързва пъпната връв на детето след раждането. Лошо завързаната пъпна връв, независимо поради точно какви причини, довежда до голяма загуба на кръв, така че родителите набързо взимат решение да извършат съкратено

кръщение. То се състои в това, че един кръстен католик просто казва: „Кръствам те в името на Отца и Сина и Светаго Духа.“ Защото вече е полунощ или малко след това и те не са искали новороденото да почине евентуално некръстено.

На следващия или по-следващия ден бива допълнително извършено църковното кръщение в църквата на Драсковец. Изпълняващият служебните задължения свещеник Габриел Местриц е записал на 27 февруари 1861 г. в църковния регистър за кръщавките раждането и кръщението на „Адолфус Лаурентиус Йозефус Шайнер“. Като местоживеее той посочва „Кралевац“ 24. Накрая той записва под категорията имена и длъжност на кръщавашия свещеник „Габриел Местриц“.



Защо е било вписано погрешно личното име в църковния регистър за кръщавките, не е известно. Но в първия том писма, излязъл за първи път през 1948 г., в забележките към автобиографичната лекция от 4 февруари 1913 г. е отбелязано специално, че църковното кръщение е извършено на имената Рудолф Йозеф Лоренц.(5) Забележките към тази лекция са от Карло Септимус Пихт. След смъртта на Рудолф Шайнер на 30 март 1925 г., Пихт посещава сестрата на Шайнер Леополдине Шайнер в Хорн и разговаря с нея. Въз основа на тези разговори, които са се отнасяли със сигурност и за раждането, се стига до краткото изречение: „Раждането на Рудолф Шайнер се проточва от 26 до 27 февруари 1861 г., което води до съкратеното кръщение. Църковното кръщение се извършва в католическата енория в Драсковац, недалеч от Кралевац, на името Рудолф Йозеф Лоренц.“(5) Полагането на основния камък за строежа на „Йоан“ в Мюнхен е било предвидено също за 27 февруари.(6)

Объркано състояние на документите

По време на периода на троичността Рудолф Шайнер бива често нападан и след това той често сам признава в лекциите си за католическото кръщение, като той самият или други показват кръщелното му свидетелство. Например в лекцията от 8 юни 1920 г. в Шутгарт той казва накрая, че „аз като дете на християнски добри католически родители съм бил кръстен

на 27 февруари 1861 в Кралевац“(7), което указва най-малкото косвено към това съкратено кръщение.

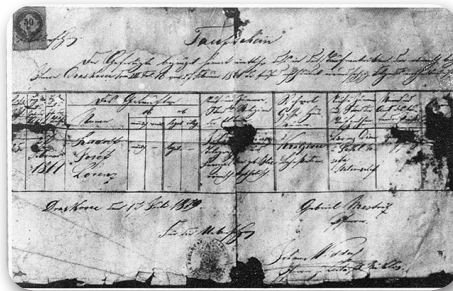
Така 27 февруари е единствената гарантирана, винаги използвана от неговите родители и от Рудолф Щайнер дата. Когато Рудолф Щайнер отива в средното училище във Виена Нойщат, той, респективно неговите родители, посочват като дата на раждането му 27 февруари 1861 г.

След завършване на средното училище той отива във Виена и постъпва в Висшето техническо училище. За тази цел му е необходима лична карта. Към онова време меродавната институция е църквата. Гражданска служба в днешния смисъл все още не съществува. Колко важно е това църковно кръщелно свидетелство може да се види от това, че родената в Потшах сестра на Щайнер Леополдине поисква да ѝ се даде кръщелно свидетелство, но никога не получава такова, защото свещеникът бил забравил да я впише в църковния регистър за кръщенетата. Така тя през целия си живот, до смъртта ѝ на 1 ноември 1927 г., остава без документи за самоличност.(8)

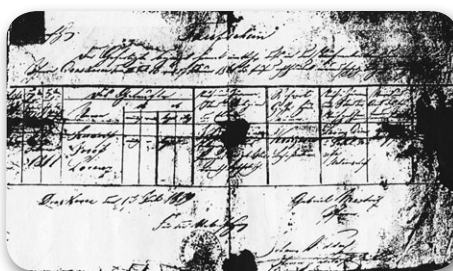
Кръщелното свидетелство на Рудолф Щайнер е трябвало да бъде поискано от енорията в Драсковац, която е била компетентна за Кралевац. Разбираемо е, че родителите биват потресени, когато документът пристига в Нойдърфл и вътре те откриват сгрешените имена и сгрешеното месторождение. Там е било записано „Кraleвац 24“ вместо „гарата“, както и длъжността и името на кръщаващия свещеник „Габриел Местриц“. След това родителите отиват при свещеник Йохан Видер от Нойдърфл и го молят да им издаде ново копие на кръщелното свидетелство. И това кръщелно свидетелство се е запазило.

Двете фотографии на кръщелното свидетелство

От това наново издадено кръщелно свидетелство съществуват две фотографии: едната е от 1 февруари 1914 г., когато Рудолф Щайнер моли Макс Бенцингер да го снима; втората е от годините 1918 до 1920, от така наречения период на троичността, в който Рудолф Щайнер бива конфрнтиран с опустошителни подозрения и ругатни. Затова вероятно кръщелното свидетелство бива още веднъж снимано от Бенцингер. От тази фотография след това дори биват разпространени фотокопия за онези членове, които изнасят лекции върху троичността. Така те при необходимост са разполагали с доказателствени средства под ръка за произхода на Рудолф Щайнер и църковното възпитание.(9)



Наново издаденото кръщелно свидетелство на Рудолф Щайнер от 1879 г.: първа фотография от Макс Бенцингер от 1 февруари 1914 г. (горе) и втора фотография от Макс Бенцингер (?) от 1918/1920 г. (долу), съхранявани в архива на Рудолф Щайнер – Почти всичко е разчетено: Препис на издаденото наново кръщелно свидетелство от 1879 г. от Гюнтер Ашоф.



Кръщелното свидетелство от 1879 г., някъде към 1921 г.

На фотографията от 1 февруари 1914 г. почти всичко бива успешно разчетено, с изключение на няколко места с малки допълнения, но само по смисъл. Въз основа на тези фотографии явно се вижда, че родителите са дали на свещеника в Нойдърфл да коригира името „Адолфус“ на „Рудолф“ и месторожданието на „Гара Кралевац“. При кръстниците (Лоренц Дийм и Йозефа Якл) те са му дали още да допълни „началник гара“ и при имената и длъжността на кръщаващия свещеник според оставащите букви може наистина да се заключи, че там е записано: „Кръщенето се засвидетелства от всички“, следователно всеки родител засвидетелства, че се е състояло съкратено кръщение.

Втората фотография от 1918/20 г. показва кръщелното свидетелство вече толкова нечетливо, че на решаващите места на раждането и на кръщенето вече не може да се прочете нищо, ако въобще не се знае какво би могло да е записано там. Но в първата колонка се вижда ясно „25“. Както може да се види от фотографията от 1914 г., това обаче се отнася за текущия брой на ражданията през 1861 година. Тъй като от фотографията от 1918/20 г. са били разпределени фотокопия, недоразумението би могло да се е получило оттам, че според кръщелното свидетелство раждането е станало на 25. Освен това има получени още и две писма от Юджин Бредоу (Eugenie Bredow) до Рудолф Щайнер от

1921 година, в които става дума за датата на раждане – 25 февруари 1861 г.(10) Трябва да се предположи, че тогава много се е говорело за това число 25.

Известни колебания

Възможно е и самият Рудолф Щайнер да е бил донякъде разколебан, защото той е знаел от своите родители, че е бил кръстен в църквата – и това не е можело да стане в деня на неговото раждане. Затова той сигурно известно време е вярвал, че раждането му трябва да е било на 25. Изясняването сигурно се получава най-късно на 3 октомври 1923 г., когато Щайнер отива за последен път при сестра си Леополдине в Хорн, също и за да поговори за своето раждане и да изясни определени въпроси. В това време Рудолф Щайнер вече е бил започнал да записва своя „Жизнен път“. На един лист се е запазил следният проект за началото на неговия „Жизнен път“, наистина написан преди октомври 1923 година: „Моето раждане се пада на 25 февруари 1861 година. Два дни по-късно съм бил кръстен.“(11) Оттук може да се приеме, че Рудолф Щайнер е знаел, че е кръстен два дни след раждането си. Този запазен в архива на Рудолф Щайнер документ е единственото място с 25 февруари 1861 година, написано от ръката на Щайнер. Този документ по-късно никога повече и никъде не е бил използван или публикуван от Рудолф Щайнер, вместо това на 9 декември 1923 г. в „Гьотеанум“ кн. №18 излиза началото на неговия „Жизнен път“ в първата поредица. Там се казва: „Роден съм в Кралевац на 27 февруари 1861 г.“ – почти със същите думи, както в автобиографичната лекция от 4 февруари 1913 г., където той е трябвало да се отбранява срещу неистините.(12)

С това не може да се каже, че Рудолф Щайнер е премълчал истинската дата на своето раждане, още повече, че в целия му живот нищо не му е било толкова важно като истинността. От езотеричните ученици или от членовете на франкмасоните (на Мистика Етерна) се знае, че на тях им се поставят най-строги изисквания по отношение на истинността. Така че едва ли онзи, който има такива изисквания, може да бъде обвинен, че е публикувал нарочно погрешна дата.

Следователно трябва да се изходи от това, че е било 27 февруари 1861 г., когато се е родил Рудолф Щайнер. И на всички останали документи – тези от Висшето техническо училище във Виена чрез Ваймарския архив и тези от времето в Берлин – или по формулярите за адресна регистрация, които той е трябвало да попълва, когато е посещавал своите родители в Хорн, е записано винаги 27 февруари 1861 г.

Световноисторическа връзка

Какво обаче може още да ни направи впечатление в тази дата – 27 февруари? Нека споменем тук накратко в каква голяма връзка се намира раждането на Рудолф Щайнер. На 27 февруари 1784 г. умира граф фон Сен-Жермен в Екертсфурде. 11х7 години по-късно се ражда Рудолф Щайнер. За значението на това число той говори в лекциите за Евангелието на Матей. (11) Рудолф Щайнер съобщава в лекциите от 4 ноември и 16 декември 1904 г., че граф фон Сен-Жермен е инкарнация на Християн Розенкройц. (12) Връзката с тази индивидуалност често и основно се описва от Рудолф Щайнер, също и колко тясно тя е свързана с него и с това, което той е имал да прави в своя живот.

Карл Кьониг указва към още една особеност, която той публикува през 1955 г. в „Известия от антропософската работа в Германия“ (Великден 1955 г., стр. 64 и сл.), под заглавието „1860 година преди и 1860 година след мистериата на Голгота“. Там той препраща към лекцията на Рудолф Щайнер от 6 февруари 1920 г., (13) в която Щайнер изяснява, че знанието за реинкарнацията е изчезнало от 1860 година преди мистериата на Голгота. Още тогава

е имало предчувствия или чувства, но познанието за реинкарнацията вече го е нямало оттогава насам. Това е заслуга на Карл Кьониг, че е изяснил това. Сега прави впечатление, че през 1860 година след настъпването на новата ера родителите на Рудолф Щайнер са били решени да се оженият и Рудолф Щайнер е бил роден като онзи, който можеше да донесе новото знание за реинкарнацията в нейните връзки и зависимости. Този период до 1860 г. обхваща 100 лунни възли (от 1 януари 1 след Хр. до 20 декември 1859 г.). Затова може да се каже, както прави Карл Кьониг в тази статия, че към важните дати от биографията на Рудолф Щайнер принадлежи и 1860 година. И с това и само на пръв поглед загадъчното решение на родителите да се оженият при такива неблагоприятни обстоятелства.

Следващата важна дата, 1879 година, в която Щайнер отива от Нойдърфл във Висхето техническо училище във Виена, е времето, в което и кръщелното свидетелство е било издадено наново и започва епохата на Михаел. Други важни дати от гледна точка на историята на човечеството във връзка с живота на Щайнер са: 1899 година, краят на мрачната епоха или на Кали Юга, след това 1909 година, началото на възприемането на етерния Христос и 1910 годи-

на, в която Рудолф Щайнер за първи път говори за това на 12 януари в Стокхолм. Впечатляващо е още, че на 22 януари 1910 г. почива бащата на Рудолф Щайнер – а с това и в рамките на това време. На базата на тези набелязани данни може да се види, в какви световноисторически зависимости се намира раждането на Рудолф Щайнер.

Всичко това и също така това, което Рудолф Щайнер е казал в лекциите и сам е публикувал, указва за 27 февруари 1861 г. като негова дата на раждане.

Превод на преписа на кръщелното свидетелство на Рудолф Щайнер, направен от Ашоф:

50 крони, Изработване на препис, [таксова марка]**Кръщелно свидетелство**

Изготвеният препис удостоверява с настоящото служебно, че в кръщелният регистър на римокатолическата енория в Драсковец, том III, лист 16 от 27 февруари 1861 г. словом хиляда осемстотин шестдесет и първа година се съдържа следното:

№	Ден, месец и година на раждането	Ден, месец и година на кръщенето	На кръщелника				Име и фамилия, състояние и религия на родителите	Местоживене, улица, номер на къщата	Име и фамилия, състояние и религия на кръстниците	Име и длъжност на кръщаващия свещеник	Забележка [тук хартията е съвсем унищожена]	
			Име	дали	дали	дали						
25	27 февруари 1861 г.		Рудолф Йозеф Лоренц	м.	ж.	законо	не законо	Йохан Щайнер телеграфист и Франциска, родена Блиримо-католически	Кралевац гарата	Лоренц Дийм и Якл Йозефа [съпруга?] началник гара	[Кръщенето се засвидетелства от всеки] Съкр. кръщение [виж Писма, Дорнах 1948 и 1955 г. стр. 241 и сл.]	[В кръщелния регистър на Драсковец тогава няма вписване]

Драсковец, 17 юли 1879 г.
Габриел Местриц – Свещеник

За новото издаване на преписа:
[печат нечетлив], Йозеф Видер,
Свещеник на Лайта сант Миклош
[унг. = Нойдърфл] [Лайта Сент Николаус]

(1) Намерено в писмото на Марко Балдини (Marco Baldini), Виена, до Гюнтер Ваксмут (Guenther Wachsmuth) от 3 септември 1962 г., Архив към Гьотеанума. Потвърдено чрез копие на „Регистъра на ражданията“ от Трабенрайт и „Регистъра на бракосъчетанията“ на Хорн от 20.III.1860 г.

(2) Виж Кристоф Линденберг (Christoph Lindenber): Рудолф Щайнер – една хроника, Щутгарт 1988 г., стр. 25.

(3) Тогава номер на дома 96, през 1961 година номер 7, виж Хилдегард Герберт (Hildegard

Gerbert): Кралевац, в: "Нахрихтенблат" от 10.X.1965 г.

(4) Виж Алан Лио (Alan Leo): How to judge a Nativity (Как да се съди за Рождество Христово), Лондон 1909 г., стр. 247; там само ефемеридите – от тях е изчислено приблизително време 23:15 часа.

(5) Виж Рудолф Щайнер: Писма I, Дорнах 1948 г., стр. 241 и сл. Може да се намери само в изданието от 1948 / 1955 г.!

(6) Виж Кристоф Линденберг: Рудолф Щайнер. Една хроника, Щутгарт 1988 г.

(7) Виж Рудолф Щайнер: Антропософията и нейните противници 1919–1921 г. (GA-255B), стр. 255.

(8) Записи на Леополдине Щайнер от последната година на нейния живот 1927 г. Записани вероятно от Маргарете Карнер, която до смъртта ѝ се е грижила за нея. Копие в архива на Гьотеанума.

(9) Описано в: GA-255B, стр. 459.

(10) Отпечатано в: „В памет на 50-тата годишнина от смъртта на Рудолф Щайнер. Статии към общото издание на Рудолф Щайнер“ брой 49-50/1975, стр. 5.

(11) Виж Рудолф Щайнер: Собствени свидетел-

ства, Дорнах 2007 г., стр.73. Може би Рудолф Щайнер първоначално е искал в този първи проект да събере екзотеричното и езотеричното. Но след това е решил да добави определени неща по-късно в забележките, както е споменато в писмото до Мари Щайнер от 13 декември 1923 г. (в: Рудолф Щайнер/Мари Щайнер-фон Сиверс: Кореспонденция и документи 1901–1925 г., GA-262).

(12) Виж забел. 11, стр. 14.

(13) Виж лекцията от 5 септември 1910 г. (GA-123).

(14) Виж Рудолф Щайнер: „Легендата за храма и златната легенда“ (GA-93).

(15) Рудолф Щайнер: Духовни и социални промени в развитието на човечеството (GA-196).

Гюнтер Ашоф (Günter Aschoff)

Записано от Михаела Шнаар (Michaela Spaar)

Превод от немски – Катя Белопитова



20 ГОДИНИ В СЛУЖБА НА АНТРОПОСОФИЯТА

„В началото бяха преводите“

Две големи личности, Димо Даскалов (1907-1989) и Конрадин Хаузер (1883-1973) стоят в основата на антропософското книгоиздаване в нашата страна.

Димо Даскалов, в условията на официална забрана и преследване през годините на комунистическия режим, успя да преведе от немски основните съчинения, лекционни цикли и драмите на Рудолф Щайнер, както и произведения на Фр. Рителмейер, Ханс Гзенгер, Ернст Марти, Кристоф Щраве („Марксизъм и антропософия“), Шупбах Попелбаум, Сергей Прокофиев.

Конрадин Хаузер, чрез своята Фондация направи възможно издаването на Рудолф Щайнер на всички езици по света. Удивително е как тези две личности, без да се познават лично, можаха да разширят съзнанието и да променят съдбата на толкова много хора в една страна.

До 1989 слабият огън на антропософския живот се поддържаше на двете места, където скрити от света, работеха тогавашните наши преводачи: Димо Даскалов от немски в Стара Загора, и Вера Гюлгелиева (1914-2007) – от английски и Теменуга Станева от немски – в София. Четирите машинописни копия от всеки превод веднага поемаха из страната, за да бъдат четени и препечатвани на пишеща машина. Ксерографирането не съществуваше. В хода на времето около тези преводи се групираха и хората. За мнозина от съмишлениците – образно казано – „тайното“ изучаване на „Тайната наука“ остави трайни отпечатъци, които по-късно се оказаха известна пречка за легитимирането на антропософията пред широката общественост. Имаше периоди, когато броят на преведените книги надхвърляше броя на техните читатели.

Наскоро след политическите промени в Европа, още през май 1991 в Стара Загора беше юридически регистрирано първото антропо-

софско Дружество „Рудолф Щайнер“, а през Декември 1991 – и антропософското Издателство „Даскалов“.

През 2001 в София отделните Дружества в Стара Загора и София се обединиха и основаха българското Антропософско Общество, в чиито 15 групи днес членуват около 120 души от цялата страна.

По повод неговата 10-та годишнина, от 22-ри до 25-и септември 2011 в София се подготвя конференция под мотото „Новата епоха на Михаил и задачите пред Антропософското Общество“. Своето участие, като гости и лектори, са потвърдили Ханс Хаслер, Рон Дунселман и Хартвиг Елерс.

И така, издателската дейност – по същество любителска поради липсата на интерес от страна на професионалните преводачи и Издателства – невъзможността за адекватно заплащане на техния труд – започна с големи надежди, които отчасти и се сбъднаха. Наличните преводи бяха направени отново, а новите – подбрани според предпочитанията на читателите. Бенедикт Марцан, като представител на Отдела за Наследството на Рудолф Щайнер посети Издателството и даде своите препоръки относно терминологията и цялата специфика на антропософското книгоиздаване. Ето и имената на тези, които подпомогнаха Издателството в неговите първи стъпки: Моника Нева („Lazarus“), Рамон Брюл („Info3“), Мехтелд Каман („Helias“), Сузане Георгиев от Християнската общност в Йена, Нина Браухли, Ханс фон Петер, Кристиан Нунхофер, Айлин Лойд, Бес Робинсън, Сергей Прокофиев, Дора Петрова, Петко Абаджиев.

Досега, в тираж между 600 и 1200 екземпляра са издадени 47 тома от Събрани съчинения на Рудолф Щайнер, както и произведения от Фридрих Рителмайер, Ото Волф, Хуземан, Емиховен, Хорнеман, Валтер Бюлер, Рудолф Хаушка, Атис Флорид, Бен Аарон, Шауман, Сергей Прокофиев.

Преиздавани и в непрекъсната наличност са основните съчинения на Рудолф Щайнер: „Философия на свободата“, „Теософия“, „Как се постигат познания за висшите светове“ и „Въведение в Тайната наука“.

Независимо от Издателството, Христо Маринов („Издателско ателие Аб“) успя да издаде други 6 тома от Рудолф Щайнер, вкл. и неговите „Мистериини драми“. През 1999 просъществуващата за кратко „Асоциация за антропософска медицина“ издаде двутомника „Антропософска медицина“ от Виктор Бот в превод на Светла Бисерова. От Вера Гюлгелиева българските читатели получиха преводите на Вили Зухер, Бърдин Джоселин и 2 тома от Събрани съчи-

нения на Рудолф Щайнер. Мартин Димитров ни поднесе Рудолф Щайнеровите „Писма до членовете“, а в края на 2010 Виктор Лозанов самостоятелно подготви едно прекрасно издание на книгата „Духовните извори на Източна Европа и бъдещите Мистерии на Светия Граал“ от Сергей Прокофиев.

В нашите антропософски среди особено и важно място заемат преводите за „частно ползване“ на Светла Бисерова, Диана Ботушарова, Катя Белопитова, Дора Петрова, Петранка Георгиева, Георги Акабалиев, Радослав Радев, Веселина Велкова, Васил Назъргов.

Наред с всичко друго, издаването и разпространението на подобна литература у нас е и една голяма авантюра. В издателската дейност са ангажирани трима души на доброволни начала. Търговската отстъпка достига до 45%, ДДС е 20%. Много книжарници фалират и изчезват заедно с книгите и дължимите суми. Българските цигани също се „заинтересуваха“ от Рудолф Щайнер: те извършиха три големи кражби от складовете на Издателството, за да продадат чисто новите книги за стара хартия. И понеже полицията отказа съдействие, знаете ли как успяхме да си върнем поне стотина от хилядите откраднати екземпляри: Част от тях бяха пуснати по уличните сергии на цена 1-2 лв. и трябваше да платим, за да си ги върнем обратно! Или друг случай: Един месец преди да получим от печатницата първото българско издание на „Теософия“, книгата вече се продаваше нелегално в големите градове... А през 1998 „Духовите на Мрака“ сякаш лично влязоха в печатницата и необясними, шокиращи грешки наложиха унищожаването на целия тираж и повторното му отпечатване. Един скъпо струващ екзорцизъм! И по този повод – специални благодарности към Виктор Лозанов, който пръв забеляза „дявола“ и с пълно право ни зашлеви публичния шамар!

Три малки случки, които говорят много. Но въпреки всичко, в скромната „работилница“ на Издателството винаги остава място и за малко добродушен смях, вероятно защото там, където има малко безпорядък и хаос, „сетивото за живота“ често прераства в една непосредствена „радост от живота“.

Днес книгите на Издателство „Даскалов“ се предлагат във всички големи градове, в Окръжните Библиотеки и в антропософските групи. Отскоро те са достъпни и в Интернет на адрес: www.spiralata.net. Книжарница „Елрид“ (02 / 986-71-26) поема пощенските разноски в случай на индивидуални поръчки от страната.

Димитър Димчев
Йордан Димитров



О Б Я В А

Ако някой от приятелите разполага с превода на „Черноморското пространство и неговите Мистерийни центрове“ – книга от Ханс Гзенгер, молим да ни го предостави временно с цел издаване!

Издателство „Даскалов“

РУДОЛФ ШАЙНЕР ЗА „ТРУДНИТЕ ДЕЦА“ (ИЗВАДКИ ОТ БА-300, 03.07.1923)

И това са случайте, които все повече ще зачестяват, а именно: ще се раждат такива деца, които ще наподобяват човешките форми, но всъщност по отношение на висшия Аз те няма да са човечеци, а ще са изпълнени от такива Същества, които не принадлежат на човешкия род. От 90-те години насам вече се раждат все повече без-азови хора, при които нямаме никаква предишна инкарнация и при които човешката форма е изпълнена с един вид природни демони. Тук не е изключена и една „изчислителна грешка“ в Космоса... Идват

поколения, при които нито една от слизащите индивидуалности няма да изпитва никакво удоволствие от свързването с тялото, или пък ще го напуска още в най-ранна възраст... Идват и други индивидуалности, които просто не пасват към света... Те съществено се отличават от останалите хора най-вече по отношение на духовните факти. Например тези деца не могат да развият памет за нещата, които изразяваме в говора, в изреченията. Фактически те имат памет за думите, но не и памет за изреченията... Когато едно такова Същество премине през смъртта, то се завръща обратно в природата, откъдето е дошло...*

Подбор и превод от немски – Димитър Димчев

ИНФОРМАЦИЯ ОТ УС НА АОБ

НОВОПРИЕТИ ЧЛЕНОВЕ:

Даниел Ангелов (Стара Загора)
Митра Ружанова (София)
Светлана Желева (София)

ПРЕМИНАПИ ПРЕЗ ПРАГА:

Петър Райчев (14.09.1944 – 25.01.2011)

МЕДИТАЦИЯ ЗА ПРЕМИНАПИ ПРЕЗ ПРАГА НА ДУХОВНИЯ СВЯТ (РУДОЛФ ШАЙНЕР, 4.ЮПИ 1924)

Посрещат Ангелои, Архангелои, Архаи
В тъкането на етера
Изтъканата върху Земята съдба, на човека...
(произнасят се двете имена на починалия)

Насочват Ексузиаи, Динамис, Кириотетес
В астралното усещане на Космоса
Справедливите последици от живота земен,
на човека...

Възкръсват във Престоли, Херувими, Серафими
Като действена тяхна същност
Справедливите очертания
От живота земен, на човека...

Мъртвият говори:
Във Озареният, Там чувствам аз Жизнената сила.
Смъртта от сън дълбок Пробуди ме
От сън дълбок в Духа.
Аз ще бъда
И от себе си ще върша
Това, което като светлинна сила
Вътре в мен лъчезари.

Превод от немски – Димитър Димчев

ИСТОРИЯ НА ВАЛДОРФСКАТА ИНИЦИАТИВА И НА СДРУЖЕНИЕ „ПРИЯТЕЛИ НА ВАЛДОРФСКАТА ПЕДАГОГИКА” - БЪЛГАРИЯ

Първите опити за запознаване на българската общественост с валдорфската педагогика датират от 1990 г. В продължение на близо 10 години фондация „Бъдно” с основатели Пламен Бараков и Невена Благоева работи за разпространението на педагогическите идеи на Рудолф Щайнер у нас и за обучението на български валдорфски педагози, но за съжаление проектът за откриването на училище не се осъществява.

През 1998 г. възниква и фондация „Деца на бъдещето” с председател д-р Калина Костова, една от целите на която е създаването на валдорфски детски градини. В София е обзаведена и подготвена за откриване детска градина, водена от Иглика Ангелова от Ст. Загора – първата обучена в Одеса валдорфска детска учителка, пожелала да остане и работи в България. За жалост и тази инициатива не се осъществява.

Доста българи се обучават междуременно в различни семинари по света за валдорфски педагози. Някои от тях се връщат в България, но не подемат инициатива за основаването на детски градини и училища.

След една много голяма и успешна конференция по валдорфска педагогика, проведена с международно участие и със съдействието на Гюте Институт през 2000 г. в София, в столицата и в Ст. Загора започват работа две инициативни групи. В Ст. Загора Алфия Тонева организира с подкрепата на холандската фондация „Хелиас” няколко въвеждащи семинара. Първите лектори на тези кратки семинари Мариан Руст и Ян Нет свързват живота си с българската валдорфска инициатива за години напред.

Група антропософи и участници в софийската инициатива основават през 2002 г. сдружение „Приатели на валдорфската педагогика”, чиито основни конкретни цели са: разпространение педагогиката на Рудолф Щайнер чрез публични лекции, беседи и други изяви, превод на литература, издаване на информационни материали, подготовка на валдорфски педагози, организиране на игрови групи и занимални за деца, привличане на родители в работата на тези групи, работа с институциите и създаване на първите валдорфски градини и училища в България. Основни носители на Сдружението през първите най-трудни години след основаването му са три жени: Светла Бисерова, Невена Благоева и Величка Йорданова, които години наред работят безкористно и безвъзмездно

за осъществяването на желания от много хора идеал.

През есента на 2003 г. на посещение в България идват Нана Гьобел и Михаел Цех – председатели на „Приатели на педагогическото изкуство на Рудолф Щайнер” и „Асоциация по валдорфска педагогика за Средна, Източна Европа и др. източни страни” (IAO). Това са двете най-големи международни организации, съдействащи за обучение на валдорфски педагози, за основаване и по-нататъшно подпомагане на валдорфски детски градини и училища в десетки страни по целия свят. На срещата присъства и Мехтелд Каман – представител на холандската фондация „Хелиас”. След разговори между тях и инициативите в София и Ст. Загора се взема решение за организирането на преквалификационен семинар за валдорфски педагози. В продължение на една година в двата града се провеждат 6 вводни курса, в които се включват над 150 човека. Група от около 50 човека от 7 различни града в България изяснява желание за систематично обучение, затова от 2004 г. започва тригодишен семинар за детски учителки и за учители I–VIII клас. Семинарът приключва през лятото на 2007 г. с 25 дипломанти.

С подкрепа на Холандското посолство чрез проект *Matra Kap* през 2005 г. в кв. „Люлин”, София се организира двумесечна лятна занималня, в която група обучаващи се валдорфски педагози обгрижва близо 70 деца. Отзивите на родителите са изключително положителни. Работата по проекта продължава близо година и половина чрез съботно-неделни игрови групи с участието и на родителите, с публични лекции, издаването на информационни материали и др.

В Ст. Загора група педагози също организират занимания с деца от детски дом, а от 2010 г. насам там има и родителска инициатива, която работи заедно с учителите за създаване на детска градина.

През последната семинарна година (2007) група детски учителки: Анриета Далова, Мирослава Вахрам и Гергана Димитрова, заедно със завършилата валдорфски курс в Мадрид Теофана Манева и други сподвижници подготвят в ежеседмични срещи програмата и условията за първата валдорфска детска градина в България.

Градината отваря врати в кв. „Драгалевци” през есента на 2007 г. За възникването ѝ допринасят с безвъзмездния си труд много хора, международни организации и спонсори от България. Работата започва само с 3 деца. След много изпитания и трудности градината се стабилизира и тъй като капацитетът ѝ е запълнен, през 2009 г. се премества в по-голяма сграда.

Създава се и яслена група. Педагогическата колегия се увеличава с още двама човека, подготвени чрез работа в ателиета, периодични курсове и хоспитации.

От 2008 г. насам с подкрепата на международната Асоциация на валдорфските детски градини ежегодно се провеждат надграждащи семинари за работещите педагози и въвеждащи курсове за нови учители и родители, както и публични беседи и други инициативи. Ръководител на това продължаващо обучение е Шейда Айсъл (Германия), която работи с инициативата в България от 2005 г. насам.

Освен с посочените международни организации сдружение „Приатели на валдорфската педагогика” работи в сътрудничество и с Антропософското общество в България, с родителската инициатива „Училище за нашите деца”, чиято цел е създаване на валдорфско училище в София, с Асоциацията по лечебна педагогика и социална терапия и други сродни организации и инициативи.

Величка Йорданова

ВАЛДОРФСКО УЧИЛИЩЕ В СОФИЯ - ЕДНА СТРАСТНА И ВДЪХНОВЯВАЩА РАБОТА

Сдружение „Училище за нашите деца” е родителска инициатива за създаване на Валдорфско училище в България. Сдружението е регистрирано от родители през януари 2010 година в обществена полза. Нашата цел е да основем училище, в което децата да се възпитават, чрез балансиран подход на главата, сърцето и ръцете, който ще им помогне да растат с любов към живота. Това ще бъде възможно само ако родители и учители работят заедно в съгласие и поставят в центъра детето.

С валдорфската педагогика се запознахме в детска градина „Златно зрънце”, основана от сдружение „Приатели на валдорфската педагогика”. Там децата ни попаднаха в атмосфера на уют, любов и творчество. Наблюдавайки щастието на децата ни, у нас се породило желанието да продължим тяхното обучение в естествената среда и здрави ценности на валдорфското училище. Това е любов за цял живот! И ето ни по трудния път на правенето на училище.

Работата на инициативата сме разделили на две групи – родителска и педагогическа. Родителската се стреми да обезпечи административната част на процеса: сграда, обзавеждане, лиценз, привличане на ученици и нови семей-

ства, популяризиране. По всички тези задачи се работи усилено.

В групата на педагозите работят учители завършили три годишния семинар организиран от сдружението „Приятелите на валдорфската педагогика“. Основна тяхна задача на този етап е работата по валдорфската учебна програма и нейното адаптиране към Българските ценности и народопсихология. Инициативата е отворена към нови участници: педагози, които биха искали да се развиват и да преминават съответното обучение, родители и съмишленици. Надяваме се броят им да нарасне достатъчно, за да се организира нов семинар по валдорфска педагогика в България.

Сдружението има за цел да популяризира Валдорфската педагогика и ценности в България. Затова организирахме срещи с нови семейства и бъдещи валдорфски учители. На 17.03.2011 г., в „Червената къща“ от 18:30 часа заедно със сдружение „Приятелите на валдорфската педагогика“ организирахме дискусия на тема „Валдорфската педагогика – изкуството да възпитаваш“.

Даваме си сметка, че мащабът на едно подобно занимание е огромен и изисква подкрепа, ето защо търсим начини за по-широка обществена подкрепа. Макар и в скромнен мащаб училището ще стартира тази есен, само така, стъпка по стъпка училището ще може да привлече родители, които припознават във валдорфската педагогика ценности близки до своите. Ние вярваме, че създаването на Валдорфско училище и грижата ни за него, ще бъде много здравословно за цялата обществена среда, в която израстват децата ни.

Сдружение „Училище за нашите деца“

КЛУБ НА РОДИТЕЛИТЕ В СТАРА ЗАГОРА

Така се нарича най-новата валдорфска инициатива в Стара Загора. Инициативните майки се срещат всеки петък в Антропософския дом и разглеждат избрани от тях теми. „Клубът на родителите“ е изграден от хора, които биха искали децата им да бъдат здрави, щастливи и обичани, да бъдат обучавани с любов, да откриват света и своето място в него. Какво би следвало да се направи, за да намерят реализация тези родителски желания? Към какво да бъдат насочени съвместните усилия? Силната мотивация да се върви по новаторски път произтича от многократните разочарования от безсилието и

бездуховността на настоящата образователна система – разочарования, преживявани както от родители, така и от учители. Разочарованията водят силните духом до търсене на нови пътища и посоки.

„Разочарована съм от остарелите методи на сегашната образователна система – казва Анелия – и от рамките, в които тя се опитва да поставя всичко.“

Други са разочаровани от все по-налагащата се подмяна на ценностите и от несъобразяването с душевните потребности на децата. Различните търсения и очаквания са обединили младите майки в клуба на родителите. Едни от тях съзнателно са търсили разбиране и сътрудничество, други са дошли от любопитство, а трети – водени от убеждението, че единственото спасение засега е валдорфската педагогика.

„След като родих, се сблъсках с много въпроси относно отглеждането и възпитанието на детето – продължава Анелия – и много ми допаднаха отговорите, които намерих тук. Темите, които обсъждаме, са много актуални и ми помагат вкъщи. Въобще валдорфската идея силно ме впечатлява, но може би имам нужда от още много практика.“

Очевидно седмичните срещи носят удовлетворение на по-старите носители на тази силно впечатляваща идея, защото те присъстват редовно и много ангажирано. За Иглика тези срещи са източник на надежда, а за Павлина – чувство на изпълнен дълг. И двете отговарят на многобройните въпроси, опитват се да разрешават възникнали проблеми, изнасят лекции за темпераментите и седемгодишните цикли в развитието на детето, превеждат нови материали и ръководят месечния практикум.

„Много се радвам, когато работим с въскъ и филци, или когато играем социални игри и театър, но ние все още търсим пътя“ – споделя Иглика.

Нейните най-близки очаквания са насочени към създаване на игрова група, а по-далечните – към валдорфска детска градина.

Докъде стига най-далечният хоризонт на съвместните действия – „до един топло усмихнат свят на бъдещето, обитаван от активни същества, търсещи себе си, озарени от душевна светлина и разгръщащи целия си творчески потенциал.“ Такива смели мечти обединяват настроенията на младите майки (настоящи и бъдещи).

„Сега вече имам по-оптимистична визия за развитието на българската образователна система, след като срещнах млади хора, които се вълнуват от тези въпроси – казва дългогодишната учителка Я. Илиичева. – Надявам се, че

ще има учители, ангажирани не само с обучението, но и с възпитанието на децата. Аз самата съм тук, за да си сверявам часовника и да не потъвам в рутина. Доволна съм от това, което намерих тук, защото търсех съмишленици и инакомислещи хора.“

Доволни са и онези, които просто са търсели интересни хора, приятни разговори и нови провокации. И ако някой посещава всички седмични срещи на антропософските групи в Стара Загора, ще се убеди, че групата, която е изпълнена с най-много настроение, се събира в петък. Тя се казва клуб на родителите. Досега не сме имали такава. На валдорфската инициатива у нас винаги са й липсвали родителите. Сега вече те са тук, изпълнени с очакване и амбиция.

Веселина Велкова



ПОКАНА ЗА ОБЩО СЪБРАНИЕ НА АОБ

УС на Антропософското общество в България свиква Общото годишно събрание на Обществото на 10.04.2011 г. Събранието ще се проведе в гр. София в хотела към Дома на учения при БАН, намиращ се на ул. „Шипченски проход“ 50 (вход от към ул. „Христо Чернопеев“), от 10:00 часа при следния

ДНЕВЕН РЕД

1. Доклад от Председателя на УС.
2. Доклад за финансовото състояние от касиера.
3. Изказвания, разисквания и предложения по докладите и дейността.
4. Гласуване на решения по направените предложения.
5. Избор на нови членове на УС и Председател за следващия мандат.

Отправляме сърдечна покана към всички членове на Антропософското общество да присъстват на събранието, като също напомним да не забравят членските си карти.

По т.4. УС предлага да се разшири състава на УС като предлага за член на УС да се избере Васил Назъров.

ЗАПОВЯДАЙТЕ!

РАННОТО ИНТЕЛЕКТУАЛИЗИРАНЕ НА ДЕЦАТА Е ВРЕДНО

Методът на моркова и тоягата не работи при децата, особено при 7-годишните. Днес прекалено много се консумират медии, а малчуганите не разбират съдържанието им, казва в специално интервю за „Bulgaria News“ валфдорфският педагог от Германия Шейда Айсел.

Светлана Желева:

Г-жо Айсел, кой празник е по-значим: Рождество Христово или Великден? Задавам този въпрос, защото за Запада сякаш е по-централно събитие раждането на новия човек, докато за Изтока е по-важно това, което става в душата му?

В антропософски смисъл се набляга повече на Великден, с децата се празнуват всички тези големи празници. Ако в България се набляга повече на Великден, то това е съвсем правилно.

А когато празнуваме Рождество Христово, какво да бъде настроението?

Настроение, свързано със светлина, тъй като Младенецът е донесъл светлина на Земята, а също и Светите Нощи ни носят светлина, Тримата влъхви също ни носят светлина. И както се казва: „Нощният мрак беше преодолян! Светлината да озари нашите глави, да ни води!“ Светлината трябва да изпълни нашите сърца и души.

Кои са основните грешки във възпитанието, които правят днешните родители?

Това е голяма, обширна тема. Възрастните често се увличаме и поучаваме подрастващите: „Не трябва да правиш това!“, „Това се прави така!“ или „Ако направиш така, няма да получиш еди-какво си!“ Грешка е да се работи с наказания и поощрения. Особено до 7-годишна възраст детето не разбира от този подход. По-правилно е да разберем какво е необходимо за развитието на нашето детето – не толкова като материални придобивки, а като поведение и отношение, което очаква малкият човек от нас като родители и възпитатели.

Днес агресията между децата нараства, те отдавна не играят помежду си. Каква е рецептата за тази ситуация?

Трябва да забелязваме кога детето проявява агресия и да си обясним защо. Това наблюдение ще ни помогне да постъпим

правилно. Често родителите изискват прекалено много от децата си. **Днес прекалено много се консумират медии, а малките деца не разбират съдържанието, което се поднася чрез тях.** Интернет и многото медии може да доведат до задържане на физическото развитие на детето. Сетивата им биват заблуждавани и те не могат да се развиват правилно.

Трябва ли 5-годишните да тръгват на предучилищно обучение? У нас имаше оспорвана дискусия по този въпрос.

По възможност трябва да се избягва ранното интелектуализиране на децата и да се изчака смяната на зъбите, която показва, че детето е готово за училище. Физическото тяло на детето се оформя до 6 и половина години и едва след тази възраст е добре да се развива много по-усилено учене. Разбира се, има и времеви прозорци, които позволяват децата и на по-ранна възраст да учат – между 5-тата и 5 години и половина. И това може да е възрастта, когато детето може да учи повече. Но това би означавало да се пренебрегне физическото изграждане на детето. **Ако децата тръгват по-рано на училище, се случва в по-късна възраст да имат различни здравословни неблагоприятия или проблеми с учебния материал и да отпаднат от училище.**

Споделяте ли поговорката: „Малки деца – малки ядове, големи деца – големи проблеми?“

Можем да направим много неща не както трябва, както при малките деца, така и при големите. Ако се сгреша нещо при деца до 7 години, след това е много трудно или е почти невъзможно то да бъде коригирано.

В днешния свят някои момичета стават майки на 24 г, други на 35 г, трети на 47 г. Нормално ли са тези възрастови диапазони от педагогическа гледна точка?

Деца би трябвало да се раждат тогава, когато е дошло времето на съответните родители. Когато човек създава деца, всяка възраст има предимства и недостатъци. Това все пак е много личен и съдбовен въпрос както за родителите, така и за детето и за неговата биография.

Как си пробива път валфдорфската педагогика у нас?

Преди 7 г. бях попитана дали бих искала да

работя в България. И в резултат на нашата съвместна работа възникна първата детската градина в София. Тук има много добри, прилежни педагози и организатори. Валфдорфската детска градина бе създадена буквално от нищото. Моето участие е частица от общото усилие. **Нещата се получиха и вече 4 години валфдорфската градина я има в България. Където е, че има и Сдружение „Приятелите на Валфдорфската педагогика“, работим заедно и с антропософските дружества.**



Снимка: Личен архив

Интервю – Светлана Желева за „Bulgaria News“

КОПЕДНОТО ПРАЗНЕНСТВО В СТАРА ЗАГОРА

Възобнови се една красива традиция и на 19 декември в Стара Загора коледното празненство отново се откри с пиеса. Точно в 13:30 часа антропософският дом отвори вратите си, за да приеме членове, приятели и гости, дошли да отпразнуват заедно рождеството, да вложат в душите и сърцата си онзи празничен импулс, който ни събира, обединява и ни кара да бъдем общество. На сцената този път се роди и оживя онзи момент от човешката еволюция, символично наречен в библейските текстове „Изгонване от рая“. Зрителите имаха удоволствието да наблюдават плодовете на един завършен творчески процес, резултат от вдъхновената игра на актьорите, сценичната декорация, осветлението, красивите костюми

и не на последно място от сполучливия превод на текста, чийто оригинал бе на английски език. Ролите на Адам и Ева изпълниха Иглика Ангелова и Йордан Димитров, Бог-Отец бе Веселина Велкова, разказвачът, или „певецът на дръвчето“ – Георги Акабалиев, а в образите на ангела и дявола се превъплътиха Димитрина Дюлгерова и Диана Демирева. Гостуващ режисьор на спектакъла бе Богдана Вульпе, чиято професионална помощ и рутина също оказаха своето въздействие при драматургичната подготовка и изпълнението на актьорите.

След кратка пауза, празнично обръщение към присъстващите изнесе Златозара Дечева. Думите ѝ насочиха вниманието ни към смисъла на коледния празник, към значението на християнството и бъдещата роля на антропософията. Словото завърши с легендата за това, как всяка година Натановата душа се свързва с най-добрите ученици на Христос и е добре да се запитаме: „Къде е Натановата душа днес?“

Последва лекция на Стоян Радев за връзката между растителния свят, евритмията и 16-листният лотосов цвят – един нов и задълбочен поглед за свързващите сили между планетите с присъщите им форми и цветове, и растенията като резултат от действащите в природата етерни сили.

Първият празничен ден завърши с коледен концерт, песни, стихове, медитации.

В неделното утро в клуба ни посреща Дочка Дончева. Ще рисуваме с пастел. Четем четвъртата част от Медитацията на Основополагащия камък. Прочетена с чувствена изразителност, медитацията звучи като приказка – легенда, която в края прераства в молитва. Ритъмът включва две молитвени обръщения – едното от сърцето, другото – от главата. Всеки от нас се стреми да изживее думите „Божествена светлина, Христос–Слънце“ така, че те да породят в душата му усещането за духовната светлина и топлина, за Божественото присъствие в човека. „Само така Христос–Слънце ще озари човешкото сърце и човешките глави – казва Дочка и продължава – Този ритъм превръща празника

Рождество в празник на Възпоминанието, който ни припомня разказа за мировата светлина, за мировата Коледа, започнал от Старото Слънце, преминал през Мистерията на Голгота и подготвящ човешките души за далечното бъдеще, когато Земята отново ще се съедини със Слънцето. Точно тази медитация ни дава сили за тази цел.“

Молитвеното настроение трябва да се превърне в творческо вдъхновение. Рисуваме внимателно и бавно, постепенно белите листове се изпъстрят с цветове. Всеки трябва да намери ключовата дума към рисунката си, да сподели това, което се ражда като чувство и оживява на листа. Подреждаме рисунките и се отдръпваме в съзерцание. Гледката е великолепна – пъстра палитра, изпълнена с живот! На пода грейва една мозайка от настроения, претворени в цветове и форми, изразяващи движенията на светлината и топлината, и стремежа им да се преборят с тъмните страни в човешките души. Изживяванията ни са сходни – днешният човек трудно намира сили да отвори път в душата си за божествената светлина и да пропъди тъмнината, здраво впримчила се в настроенията и мислите на съвременните хора. И все пак светлината побеждава, силите на Духовното слънце бавно, но сигурно навлизат в душевното пространство и озаряват бъдещето на Земята.

Рисунането се превръща в една прекрасна увертюра към следващата част от нашия празник – разговора в кръг. Разговаряме за Рождеството като празник за раждащата се окултна мъдрост, адресирана към човешките души, резултат от новия обективен факт в духовната аура на Земята, свързан с етерното присъствие на Христос, за вътрешната хармония и мира у хората, носещи импулса за Истината и Доброто. Трудно е да намерим в съвременния живот проявите на истинската духовност, да се противопоставим на егоизма, раждащ лицемерие, лъжа, злоба. Всеки по своему е загрижен за бъдещето на децата, растящи в условията на фалш и безскрупулност.

И все пак, разговорът ни завършва с надежда, произтичаща от думите на Христос: „И ето, аз съм с вас във всичките дни до свършека на света.“ Защото от духовната наука знаем, че няма



да е леко, че предстоят още много трудности, но човечеството бавно и сигурно напредва по своя духовен път и началото, сложено преди две хиляди години ще отведе хората до тяхната бъдеща духовна родина.

Срещата ни завършва с празнична почерпка, на която има всичко, сякаш съдбата като невидима добра сила се бе погрижила изобилието да присъства и на нашата трапеза. Времето неусетно минава в свободни разговори, в които споделяме своите ежедневни радости, възнеения, трудности. И, споделяйки, разбираме, че тези изживявания не са само наши, те са общи така, както е общ и духовният път, по който сме избрали да вървим заедно. И сякаш съзнаваме, че празникът ни не е само една обикновена среща, случваща се във времето и пространството, а се превръща в събитие, в съ-битие, което по своята духовна същност се стреми да се слее с Всемирното битие, да стане цялостно с него. И тогава в душата се появява копнежът да надживее всичко ежедневно и дребно, да припознае себе си като част от Духовния всемир, да се пожертва за другите така, като Този, чието Рождество празнуваме, стана част от нашия свят, сподели своята същност със Земята и го направи не за себе си, а за всички, за да пребъде човечеството в Духовния Космос.

Христина Ангелова



РОЖДЕСТВЕНСКА ГРУПА В СТАРА ЗАГОРА

През последните две години в Стара Загора Светите нощи бяха отбелязани с ежедневно присъствие в антропософския ни дом и разглеждане на отделни моменти от книгата на С. Прокофиев "Дванадесетте свети нощи и Духовните йерархии". Да извървим отново заедно същия този път като дванадесет стъпала към мировото съзнание беше колективното ни решение от миналата година при заключителната среща. Това решение ни поведе към изграждането на една нова старозагорска духовна традиция. Този път идеята беше на Диана Демирева: да разгледаме мадоните на Рафаел в една последователност от съзercания и медитативни упражнения. Предварително беше ясно, че няма да продължим с четенето на същата книга, но все още никой не знаеше към какво ще бъде ориентирана колективната воля, когато Диана предложи своята идея на коледното тържество, непосредствено преди да изпратим гостите. На нея се падна превръщането на тази инициатива в един нов път, по който тя да ни поведе. Интересът към мадоните на Рафаел обединяваше по-голямата част от всички антропософски групи и подкрепяше мотивацията да бъдем синхронни с други групи в страната, които също изпълват със съдържание Светите нощи, но в друг ритъм и друг модел. Рождественската група имаше мобилен състав, неравно изградена от участници от различните антропософски групи, търсещи специалното настроение, присъщо на този необикновен период от годината. Отначало мадоните бяха дванадесет, но постепенно броят им нарастваше, а Диана ги подреждаше в зависимост от положението на младенца в скута на майката, като следваше определена геометрична фигура. Водени от нея, участниците откриваха триъгълник, пирамида, паралел или пентаграм в отделните елементи и положението на различните персонажи. Методиката на разглеждането предполагаше няколко последователно установени стъпки: в началото се описваха цветовете, след това жестовете на персонажите, по-късно тяхното геометрическо разположение една спрямо друга, елементи от общия сюжет, настроението на мадоната... И едва накрая всеки от участниците пристъпваше към споделяне на своите открития. Най-често откритията бяха свързани с някакъв евристичен жест, направен от детето или майката, или и от двамата. Непрепоръчително беше изказването на асоциативни допълнения свързани с биографията

на художника, творческия период на възникването на картината, лицата, които са имали отношение към нея или са я поръчали, причината или повода за появяването ѝ. Стремехът към обективно и безпристрастно описание беше ясно и категорично изискване на водещата. Едва в последния ден участници бяха запитани: как преживяхте това съзercание, кои са предпочитанията ви, коя мадона бихте нарисували сами, с коя от всички се свързахте най-силно... Тогава се оказа, че през годините мнозина са се опитвали да рисуват Сикстинската мадона или фрагмент от нея. Открити бяха и други съвпадения, обединяващи индивидуалните търсения и изживявания на участниците, някои от които с повече опит от предишните групи на Мария де Зваан. За вътрешната необходимост от такова специално насочване на вниманието към рафаеловите мадони Христина Ангелова сподели: "Изкуството като плод на човешкото вдъхновение за мен винаги носи радост и удоволствие от живота. Естетическата наслада при съзercанието на шедьоврите на Рафаело ми дарява пълнота, сила и надежда. Точно в това е смисълът от заниманията с изкуство през Светите нощи. Нали в душевната тишина, в смиреното уединение на собственото себе, всеки търси вътрешната светлина, търси духовния пламък, а моят душевен път към тях е срещата с хубавата картина или прекрасната музика на любими композитори. А не на последно място са и творбите на обичани поети, удивлението и възхищението пред творческия гений на човешкия дух."

През последната вечер участниците бяха обединени от споделеността на индивидуалните изживявания и общото убеждение, че такива работни групи трябва да възникват и да се развиват, а конкретно тази би било добре да повтори работата си в друго време и при други обстоятелства. Във връзка с това изразено очакване Диана Демирева обясни, че през 1911г. Рудолф Щайнер е предложил серия от картини на мадони на д-р Ф. Пайпер. "Серията е замислена като общо наблюдение в определена последователност, която упражнява терапевтично и успокояващо въздействие върху пациентите на малка частна клиника - обясни Диана.

В специален ред се наблюдават 13 картини от Рафаел и две скулптурни пластики от Донатело и Микеланджело в зависимост от движението на детето Исус по отношение на майката му, както и в общата композиция на картината. Особеното положение на излъчващите фигури на майката и детето е свързано с един лечебно въздействащ принцип. Според Рудолф Щайнер, здравословното и терапевтично въздействие на така наблюдаваните картини се пренася в

съня чрез изживяването им. Движението на детето в цялата серия се свързва с петте етерни потока на пентаграма. Когато движението се разглежда по този принцип, то работи в една или друга степен подсъзнателно. Тази медитативна поредица от мадони на Рафаел ни води както от детето Исус като човешки син в Сикстинската мадона до Христос като Син Божий в Преображението, така и до границите на етерния свят и свръхсетивната действителност. В лечебно-педагогическите институти съзercанието се извършва между Адвента и Коледа, предизвиквайки в душите дълбоко почитание."

Може би това дванадесетократно съзercание в антропософския ни дом е само едно начало на следващи срещи с изкуството на Рафаел, за когото вероятно са казани думите на Рудолф Щайнер: "Не хора, а Богове са надзъртали зад неговото рамо. Той е създал своите творби в присъствието на Боговете."

Веселина Велкова

ПОКАНА ЗА ВЕЛИКДЕНСКО ПРАЗНЕНСТВО

Антропософското общество в България кани всички свои членове и приятели на Великденско празненство.

Празникът ще се проведе на 09.IV.2011 г. в гр. София в хотела към Дома на учения при БАН, намиращ се на ул. „Шипченски проход“ 50 (вход от към ул. „Христо Чернопеев“).

ПРОГРАМА

13:00 – Откриване, социални упражнения с водещ Величка Йорданова.

13:30 – „Една една мистерийна тайна, свързана с родното място на Р. Щайнер“ – лекция от д-р Димитър Димчев.

14:30 – Художествено-терапевтично рисуване с водещ Снежана Бечева.

15:30 – почивка

16:00 – Разговор в кръг на тема: „Силите на смъртта и Възкресението в нашия живот“. Водещ: Георги Акабакиев.

ЗАПОВЯДАЙТЕ!

ХУДОЖЕСТВЕНА АРТ-ТЕРАПИЯ С ДОЧКА

Често ме питат: защо старозагорци толкова обичат художествената арт-терапия. Според мен, защото я свързват с въздействащото обаяние на Мария де Зваан. За мнозина тя е не само първият арт-терапевт, който са срещнали в живота си, но и първият антропософ, дошъл в Стара Загора. Тя дойде през 1991 г., когато старозагорската група беше още съвсем млада, (а Димо Даскалов вече си беше отишъл) и упражни мощно въздействие върху изграждащото се антропософско дружество. В продължение на 12 години тя идваше в България по два пъти годишно и всеки път, когато я изпращахме ние тъгувахме за нея. Понякога се питахме какво ще правим без нея един ден, когато тя ще престане да идва. Самата тя вече беше мислила за това и ни изненада с предложението си да я заменим с някой от нашите приятели, когото тя да обучава няколко години. На пръв поглед това ни изглеждаше крайно неприемливо, защото за нас тя беше незаменима. Но само на пръв поглед... защото сега си имаме Дочка, нейната ученичка.

Та ставаше дума: защо старозагорските антропософи толкова обичат арт-терапията. Ами точно затова, защото Дочка влезе в ролята на Мария де Зваан и сега всеотдайно я продължава всеки четвъртък в антропософския ни дом. През 2004 г. Дочка завърши класа на Мария де Зваан и започна да изгражда нова група в Стара Загора. Така в един февруарски ден тя събра за първи път своите нови ученици. На тази първа среща присъстваха някои от най-близките ѝ приятели, присъствах и аз. Тогава не знаехме през какви трудности и изпитания ще преминем заедно и колко близки ще станем. Дочка ни изясни някои от принципите на своята предстояща работа и ни постави съответните условия. Едно от най-важните от тях беше да се събираме ритмично и да не спираме, каквото

и да става. Онези, които вътрешно успяха да приемат условията и да се придържат към принципите, укрепиха новата група с всеотдайното си присъствие.

В края на 2005г. в България се завърна Йордан и веднага се присъедини към тази група с дълбокото си убеждение в необходимостта от арт-терапия за всеки съвременен човек и с дългогодишния си опит от Англия и Америка. До този момент никой не се опитваше да отговаря на естествено възникващите въпроси на участниците в областта на антропософията. Йордан се зае с това и в продължение на една година, посещавайки редовно четвъртъците на Дочка, носеше книги на всеки, който го беше запитал нещо. Така се създаде най-тясно сътрудничество между групата на Дочка и новата група на Йордан (понеделник). Една част от членовете на групата на Дочка пожелаха да бъдат и антропософи. Това осмисли още по-дълбоко нашите любими четвъртъци. Те балансират чрез изкуството прекалено теоретичните понеделници на начинаещата група. С помощта на изкуството Дочка отваря сърцата ни за другостта на Другия, за синхронността на съвместните действия и изживявания. Обикновено тя насочва вниманието ни към някой детайл от настоящия сезон или от природата. В началото на всеки урок ние продължително разглеждаме избрания от нея предмет, след което рисуваме детайл от него. Едно от любимите ми занимания е финалното разглеждане на всички рисунки, които нареждаме по различни признаци. Накрая всеки си отива, отнесъл образите и багрите в душата си. И докато обикновените антропософски срещи в другите дни продължават до 21 ч, уроците на Дочка са най-продължителни, защото арт-терапията изисква бавно потъване в процеса на пресъздаване на изживяното. Целта е да се свържем най-силно с процесите вътре в нас, да балансирате етерното и астралното тяло и да получим нови жителни сили.

За мен тези четвъртъци са източник на разрешаване



на проблемите вътре в мен. За останалите ни приятели тези колективни изживявания също имат своята неповторимост и полезност. Всеки новодошъл, както и всеки по-стар член на групата, не веднъж е усещал голямата грижа, любов, внимание и отзивчивост на Дочка. Дори и в последния четвъртък имаше нови хора, които споделиха, че никога досега не са попадали в такава атмосфера на доброжелателство, взаимопомощ и разбиране...

И така продължаваме вече шест години. Къде ли не сме се събирали: отначало в едно читалище, по-късно в дома на един от членовете на групата, след това в дома на Дочка, даже в тясната ѝ изба и в лятната ѝ къща в Добрава... Всяка наша среща е един празник, едно сърдечно общуване, едно съпреживяване на Другия, една победа над самотата. Често се смеем от сърце и имаме много хумористични моменти, но щом се потопим в темата и започнем да рисуваме, усещам как нещо започва да тъче в нас. Обхваща ни спокойствието и забравяме за проблемите и болките на външния свят. Колко открития сме правили при упражненията за концентрация и разглеждане на цветя, цъфна ли и разлистени клонови, есенно обагрени листа или подреждане на готовите рисунки по различен принцип. В общата ни работа си проличава индивидуалният почерк на всеки от нас. Очакваме с нетърпение всяка следваща среща и ако някой отсъства, започва да ни липсва. Станахме толкова близки, чувстваме се като братя и сестри, и ни е приятно да погледнем подредените на пода рисунки, разбирайки, че са като едно общо и цялостно произведение, свързани по необикновен начин. Съвместното ни съзерцание на обекти от природата или произведения на изкуството ни кара да изявим скритата си същност и да се свържем с духовното, водени от таланта на нашата Дочка. Без нейното участие няма нито делник, нито празник в Антропософския ни дом. Ето, започнахме вече седмата си година и нито един сезон не сме прекъснали работата си, не сме прекъсвали дори и през лятото, когато всички други групи излизат във ваканция. Веднъж някой каза, че самото духовно съществуване на групата ни е весело и за мен това обяснява всичко...

Иглика Ангелова



АНТРОПОСОФСКИ УЧЕБНИ ГРУПИ

БЛАГОЕВГРАД

Работна група по приложна Антропософия

д-р Стоян Везенков, тел. 0896 - 650 563
E-mail: vezenkov_neuro@abv.bg
Работа по Валдорфска и лечебна педагогика, биодинамично земеделие, евритмия, антропософска медицина и др.
2700 Благоевград, бул. "Васил Левски" 13

ВАРНА

Антропософска група

Дафина Димова, тел. 0896 642 822
Работа по книгата "Мисията на Михаил".

Антропософска група

Радослава Ангелова, тел. 0878 965 650
ул. "Бдин" 7
Работа по книгата "Евангелието на Йоан".

ПЛЕВЕН

Антропософска група "Светилник"

Галина Трифонова
тел. (064) 840 564; 0888 632 206
През четвъртък от 19:00 ч. работа по книгата "Въведение в тайната наука", Курса по лечебна педагогика и работа с биографията.

СОФИЯ

Група "Михаил"

Лалка Фингарова, тел. (02) 689 949; (02) 980 84 64
Всяка събота от 16 ч. работа по темата на годината: "Еволюцията в светлината на истината" и "Кармични отношения II".

Работа с биографията, социална художествена терапия и работа с приказка

Светла Бисерова, тел. (02) 988 01 78
Малки групи в удобно време по заявка.
1000 София, ул. "Цар Симеон" 55

Антропософски кръг "Аристотел"

Доц. д-р Иванка Кирова, Тел. (02) 831 78 74
Два пъти месечно в четвъртък.
Работа по темата "Езотерично християнство".
1303 София, ул. "Брегалница" 82

Група "Рудолф Щайнер"

Александър Бояджиев
тел. (02) 873 20 27
1113 София, ул. "А.П. Чехов" № 24, ет.5, ап.6
Всяка неделя от 17 ч. работа по "Годишният кръговрат и четирите големи празника", Р. Щайнер

Социална художествена терапия

Нина Стамова, тел. (02) 987 53 60
1000 София, ул. "Хан Крум" 8

Група "Ариадна"

Диана Ботушарова
тел. (02) 840 76 43; 0889 345 730
E-mail: diana_ros@abv.bg
бул. "Ботевградско шосе", бл. 2-Е, ап. 8
Всяка първа събота от месеца от 10:00 часа Работа в помощ на душите отвъд Прага.

Група "Космософия"

Лиана Антонова, тел. (02) 856 67 35
1618 София, ж.к. "Бъкстон", бл.3, вх.В, ап.51
През неделя от 15 ч. работа по "Евангелието на Йоан" от Рудолф Щайнер, медитация, занимания с теософия, езотерична астрология и други избрани лекции от Рудолф Щайнер.

Група "София"

(начална антропософска група)

Васил Назъров, тел. (02) 885 61 78; 0878 817 417
E-mail: nazarov@aobg.org
ул. "Ген. Паренсов" 47 (вътрешна сграда)
През седмица в неделя от 11:00 часа, работа по "Въведение в тайната наука" на Рудолф Щайнер

СТАРА ЗАГОРА

Група "Антропос-София"

Дора Петрова, тел. (042) 643 500
Всяка сряда от 19:00 ч. - тема на годината и "Кармични отношения II".
6000 Стара Загора, ул. "К. Ганчев" 41, ет.2

Група "Рудолф Щайнер"

Георги Акабалиев, тел. 0878 398 509
Всеки вторник, работа по темата на годината и "Антропософията като космософия".
6000 Стара Загора, ул. "К. Ганчев" 41, ет.2

Група за начинаещи

Иглика Ангелова и Йордан Димитров
тел. 0897 657 298; 0885 059 789
Всеки понеделник от 19:00 ч. работа по книгата на Рудолф Щайнер "Тайната наука".

Група "Клуб на родителите"

Иглика Ангелова, тел. 0897 657 298,
всеки петък от 19:00 ч. разглежда възрастови етапи в развитието на детето.
6000 Стара Загора, ул. "К. Ганчев" 41, ет.2

Социална художествена терапия (арт-терапия)

Дочка Колева, тел. (042) 621 330; 0886 824 715
Два пъти месечно в четвъртък.
6000 Стара Загора, ул. "К. Ганчев" 41, ет.2

ТЪРГОВИЩЕ

Група по лечебна педагогика

Константин Адамов
ул. "Митрополит Андрей" 85, вх.Ж, ет.4, ап.12
тел.: (0601) 811 07; (0899) 609 516
Работа по курса по лечебна педагогика

ЯМБОЛ

Група "Светлина"

д-р Ива Манева, тел. 0887 179 057
E-mail: svetlina05@abv.bg
Всяка сряда от 18 ч. работа върху темата на годината и "календар на душата".

ФОНД за НАБИРАНЕ на СРЕДСТВА

за закупуване на

Антропософски дом в София

(към Антропософско общество в България)

ДАРИТЕПСКИ СМЕТКИ:

BGL BG24UNCR76301075590031
USD BG10UNCR76301175509595
EUR BG07UNCR76301475508630

Всички суми преведени по тези сметки както от физически, така и от юридически лица, подлежат на данъчни облекчения.

Текуща наличност: 2130 лв.

За контакти:

- Георги Акабалиев - 0878 398 509
- Александър Бояджиев - 0888 406 095

БЛАГОДАРИМ ВИ!

РЕДАКЦИОННА КОПЕГИЯ

Светла Бисерова, Веселина Вепкова,
Светлана Желева, Васил Назъров

Адрес:
1000 София,
ул. „Цар Симеон“ 55
Светла Бисерова

тел.: (02) 980 84 64; 988 01 78
imeйл: vestnik@aobg.org
уебсайт: www.aobg.org

За съдържанието на публикуваните материали, отговорност носят единствено техните автори.